Część

Czeši

Pobożna
Y
Naypowinnieysza cześć, y chwała Przenayświętszey

TROYCY

I nayświętszey męki, y śmierći Zbáwićielá nászego

Jezusá Chrystusá;

Záwieráiąc w sobie

Nabożeństwo Poránne,

Troycy Przenáyświętszey

Akty trzech Boskich, ábo Theoloicznych cnot
Wiáry, Nádzieie, y Miłośći.
Nabożeństwo do Męki Páná Jeznsowey,
Sposob do nabożnego słuchánia mszy S.
Godzinki
O Niepokalánym poczęćiu

Pánny Máryi,

Przygotowánie do Spowiedzi, y Kommunii świętey.

Modlitwy wieczorne

Przygotowánie do dobrey śmierći
z przydátkiem
Powinnośći Chrześćiáńskich.

Cum Licentia Ord & Sup.

W Wrocłáwiu, w Drukarni Akad. S. J. 1775.

Nabożeństwo Poránne.

Ráno ocućiwszy, naypierwey Serce do Bogá obracay, y przeżegnáiąc się Krzyżem świętym mow:

W Imie Oycá, y Syná, y Duchá świetego, Amen.

Podnieś serce twoie ku niebu mowiąc.

O! Moy Boże, y Pánie moy, Oycze, Synu, y Duchu Swięty! rácz otworzyć, y oświećić oczy moie, abym kiedy nie zásnął: wiekuistą śmiercią, ábowiem Duszá moiá prágnie do ćiebie Boże moy.

Chwale cie Boże moy dobrotliwy, y dźiekuieć Troyco przenayświetsza zá wszy-

wßystkie dobrodzieystwá, ktoremiś mie tey nocy udárowáć raczył.

Chwała Bogu Oycu, ktory nas stworzył, chwáłá Bogu Synowi, ktory nas wykupił, chwała Bogu Duchowi świętemu, ztory nas poświecił, y do wiáry świetey katolickiey powołał.

Wstawáiąć, y ubieráiąć się mow.

W Imie Páná moiego JEzuſá Chryſtuſá ukrzyżowánego wſtáie, ktory mie drogą krwią ſwoią odkupił, ten mie niech błogosłáwi, ſtrzeże, od wßego złego broni, y prowádzi do żywotá wiecznego, Amen.

Modlitwá poránna do Troycy Przenayświętßey.

Swieta Troyco iedyny Boże, tobie dźiśiay, y záwße duße, y ćiáło moie, rozum, wolą wßytkie siły dußy moiey y wßitkie ſpráwy, y uczenki moie oddáie ná wdźieczną ofiáre; y cokolwiek myślić, mowić, y czynić bede, chce, áby

to

toś wßystko było ná pomnożenie chwały twoiey; rządź, y wspomágay mie w wßystkich spráwách moich łáską twoią, bez ktorey nic nieumiem, áni mogę.

Modlitwá poránna S. Jana Chryzostomá.

Ze snu powstawßy oddáię tobie pokłon naychwalebnieyßa, á przebłogosłáwiona Troyco, Boże moy, y pokornie dźiękuię, iżeś się z wielkiey dobroći, á ćierpliwośći swoiey, nie zágniewał ná mnie nędznego grzeßniká, ániś mnie zátráćił w grzechách, y niepráwośćiách moich. Umiłowałeś mnie ze wßech miar, y godnego wieczney niepámięci twoiey, wzbudźiłeś mnie, ábym ráno błogosłáwił, wielbił nieskończoną możność twoię. Teráz tedy oświeć oczy dußy moiey, y otworz wárgi moie, ábym rozmyślał słowá twoie, y wyrozumiał przykazánia twoie, y śpiewał tobie w wyznániu sercá gorącego, chwaląc naySwiętße Imię twoie, Oycá, y

Syná, y Duchá Swietego, teraz, y záwße, y ná wieky wiekow, Amen.

Modlitwá S. Ignácego.

Przyimiy Pánie Jesu wßelką wolność moie, przyimiy rozum, pámieć, y wolą, cokolwiek mam, ábo trzymam, tyś mi to dárował, tobie też to wßystko przywracam, y twoiey woli zgołá, ná rządzenie oddáie. Miłość mi iedno twoię z łáską daruy, á dosyć bogáty będę, y o nic ćię innego nie proßę; ktory żyieß, y kroluieß Boże, po wßytkie wieki wiekow, Amen.

Boże nieskończoney dobroći, prośiemy ćię, ábyśmy ten dźień dźiśieyßy zá łáską twoią ták strawili, żeby gdy przyidźie noc dźiśieyßa, y ostátnia przy śmierći, nie záwiełkośći występkow náßych, wstydźiliśmy się, álbo się trapili, lecz zá enoty, y dobre uczynki, ćiebie naywyżße dobro náße, chwalili, y błogosławili.

Po-

Polecánie sie w opiekę nayświetszey Pánnie.

O Páni moiá, święta Márya, ia sie twoiey łásce, y osobliwey stráży, y wnetrznośći miłosierdźia twego, dźiśia y kaźdego dniá, y w godźinę zeyśćia mego, duszę moię, y ćiało moie tobie polecam: wszytkę nádźieię, y poćiechę moię, wszytkie ućiski, y dolegliwośći moie, żywot, y koniec żywotá mego, tobie poruczam, aby przez twoie naydostoynieyszą przyczynę, y przez zásługi twoie, wszytkie uczynki moie były spráwowáne y rządzone według twoiey, y Syná twego woli, Amen.

Gdy ráno, w południe, y wieczorná pacierze dzwonią.

Anioł Páński zwiástował Máryey, y poczęła z Ducha Św. Zdrowáś Márya ꝛc.

Oto ja służebnicá Páńska, stańże mi sie według słowá twego. Zdrowáś Márya ꝛc.

A Słowo ćiałem śię stało, y mieszkało miedzy nami. Zdrowas Marya &c.
℣. Modl śię zá nami Swieta Bogárodzico.
℟. Abyśmy śię stáli godnemi obietnic Chrystusowych.

Modlmy śię.

Łáskę twoię prośiemy Pánie, rácz wlać w sercá násze, ábyś my, ktorzyśmy przez Anielskie zwiástowánie, Chrystusá Syná twego wćielenie poználi, przez Mękę iego, y Krzyż do chwały zmártwychwstánia byli doprowádzeni, przez tegoż Chrystusá Páná nászego, Amen.

Nabożeństwo.

Do Troycy Swietey.

Niech będźie błogosłáwiona, Swieta y nierozdzielna Troycá, teráz, y záwsze, y przez nieskończone wieki wiekow, Amen.

Ciebie

Ciebie Bogá Oycá niezrodzonego, ćiebie Syna iednorodzonego, ćiebie Duchá Swietego Poćieszyćielá, Swietą, á nierozdźielną Troyce, całym sercem, y usty wyznawam, czcę, y miłuię. Tobie chwalá niech będźie od wszytkiego stworzenia, ná wieki wiekow, Amen.

Umowá.

z Troycą Przenaświętszą.

O Nayświętsza, y nierozdźielna Troyco, wszechmogący, y wieczny Boże! z powinnośći, miłośći, y serdecznego prágńienia cáły dźień bez przestánku ciebie chwalić ofiáruię tobie wszytkie pulsy żył moich, y sercá mego, á czynię z tobą tę umowę, że od teraźnieyszey godźiny, áż do ostátniego okamgnienia żyćia mego, wszytkie pulsy sercá mego, nie inszego, iedno szczyre znaki czći, y chwały twoiey bydź, y nic inszego znáczyć máią, iedno: Swięty, Swięty,

Swiety iest Pan Bog zástepow. A winszuie, zeby sie to w ták doskonáley miłośći stáło, w iąkiey to czynią Seráfinowie, ktorzy bez przestánku śpiewáią: Swienty, Swiety, Swiety Pan Bog zástepow pelna iest wszytká ziemiá chwały twoiey; bowiem od ćiebie pochodźi wszytká moc, dobra wo'a, y doskonályść. Przyimiy te umowe á wspomoz mie łáską twoią świetą. Ty záś serce moie poczni sie ruszáć, á w zruszeniu twoim nie przestawáy mowić: Swiety, Swiety, Swiety iest Pan Bog zastepow! az Troyce przenáświetszą bedziesz mogło chwalić ná wieki, Amen.

O Przenayświetsza Troyco Boze Oycze, Synu, y Duchu, Swiety, tobie ofiáruie, y oddáie moy rozum, pámieć, y wolą, ćiáło, y dusze moie, zyćie, y koniec zywotá mego, ná wieczną ofiáre miłośći, y w dźiecznośći. Swiety Boze, świety mocny, świe y nieśmiertelny, zmiłuy sie nádemną, Amen.

Go-

Godzinki
O Troycy Przenay-świętßey.

Przed záczęciem godźinek.

Racz przyiść Duchu Schwięty, y nápełniy ſercá wiernych łáſką, áby uſtá naße godne były, chwalić Imię Bogá náßego, Amen.

Ná Jutrznią.

℣. Błogoſłáwiona bądź Swięta, y nierozdźielná Troyco, teraz, y záwße, y ná wieki wiekow.

℟. Amen.

℣. Pánie otworz wargi moie,

℟. A uſtá moie będą ſłáwić chwałę twoię.

℣. Boże pośpieß ſię ku wſpomożeniu memu.

℟. Pánie ku rátunkowi memu pokwap ſię.

Chwałá Oycu, y Synowi, y Duchowi Swiętemu.

Iák byłá ná początku, y teraz, y záwße, y ná wieki wiekow, Amen.

Hymn.

Już słońce od nas odchodzi,
Nocne ćiemnośći przywodzi
Boże troiáki w iedności
Wzbudź w nas ogień twey miłośći.

Antifona. Trze sa, ktorzy świádectwo dáią ná niebie: Oćiec, Słowo, y Duch Swiety, á ći trze iedno sa.

℣. Błogosłáwmy Oycá, y Syná, z Duchem Swietym.

℟. Chwalmy, y wynośmy go ná wieki.

Modlitwá.

Wßechmogácy, y wieczny Boże, ktoryś dał sługom twoim w wyznániu, prawdziwey wiáry, Przenaychwalebnieyßey Troyce Swietey chwałe, y w wielmożnośći Maiestatu iedność wyznáwáć: prośiemy ćie, ábyśmy teyże wiary státecznośćia, od wßeláki ch przygod byli wybáwieni. Przez Iezusá Chry-

Chrystusá Syná twoiego, ktory z toba zyie, y kroluie w iednośći Duchá Swietego Bog, yrzez wßytkie wieki wiekow, Amen.

Ná Laudes.

℣. Błogosłáwiona bádz Swieta ꝛc. iáko wyżey.

Hymn.

Dáyże Boże by twey chwały,
Zadne ustá nie milczáły.
Niechże ȥa mnie chwalą ciebie
Ci co zyią z tobą w niebie.

Antifona. Wołali ieden do drugiego: Swiety, Swiety, Swiety Pan Bog zástepow, pełna iest wßytká ziemiá chwały iego.

℣ Błogosławmy Oycá ꝛc. y Modlitwá iáko wyżey.

Hymn.

Jutrzenká, słońce uprzedza,
Ciemnośći nocne rozpedza,

Niech promień twoiey świátłośći,
Spráwuie w nas smák wieczności.

Antifona. Dzieká tobie niecháy bedźie Boże, dzieká niecháy bedźie tobie iedyna, y prawdźiwa Troyco, iedine, y nayświetſze Boſtwo, Swieta, y iedná Jedności.

℣. Błogoſławmy Oyca ꝛc. y Modlitwá iáko wyżey.

Ná Tercyą.

℣. Błogoſłáwiona bądź ꝛc. Jáko wyżey.

Hymn.

O! Boże, tyś Pan nád Pány,
W miłośierdźiu nie przebrány
W Boſtwie iedyny: troiáki
W Osobach; czy kto ieſt táki?

Antifona. Ciebie wzywamy, ćiebie chwalemy, przed tobą padamy, nádzieio náſzá, chwało náſzá, wyzwol nas o Troyco Błogoſławiona.

℣. Błogoſłáwmy Oyca ꝛc. y Modlitwá iáko wyżey.

Ná Sexte.

℣. Błogosłáwiona bądź ꝛc. iáko wyżey.

Hymn.

Podaj rękę że wstániemy,
A my niechay ćię chwalemy.
Powinne dźięki oddáiąc,
Przed twym Tronem upadáiąc.

Antifona. Miłość iest Oćiec, łáská Syn, Społeczność Duch Swięty: Prawdźiwy iest Oćiec, prawdá Syn, y Duch Swięty iedná istność iest, o Błogasłáwiona Troyco Swięta.

℣. Błogosłáwmy Oycá ꝛc y Modlitwá, iáko wyżey.

Ná None.

℣. Błogosłáwiona bądź ꝛc. iáko wyżey.

Hymn.

O! Boże w Troycy iedyny,
Ktory rządźisz wszé kráini.
Przyim prośim nasze śpiewánia,
Serdeczne łzy, y kłekánia. An-

Antifona. Tobie cześć, tobie chwałá, tobie dźieki ná wieki: y błogosłáwione Imie chwały twoiey, święte, y chwalebne, y náyzácnieysze ná wieki, o! błogosłáwiona Troyco święta.

℣. Błogosłáwmy Oyca etc. y Modlitwá iáko wyżey.

Ná Nieszpor.

℣. Błogosłáwiona bądź etc. iáko wyżey.

Hym.

Ktorzy ćie ráno chwalemy,
Cześć wieczorną oddáiemy,
Spraw byśmy z tobą mieszkali,
Pokłon wieczny oddáwáli.

Antifona. Ciebie Bogá Oycá przedwiecznego, ćiebie Syná iednorodzonego, ćiebie Duchá Swietego Poćieszyćielá, Swiętą, y nierozdźielną Troyce, ćiebie cáłym sercem, y usty, wyznáwamy, chwalemy, y błogosłáwiemy tobie ná wieki.

℣. Błosławmy Oycá etc. y Modlitwá, iáko wyżey.

Ná

Ná Komplete.

℣. Błogosłáwiona badź świeta, y nierozdźielna Troyco, teráz, y zawße, y ná wieki wiekow, ℟. Amen.

℣. Náwroć nas Boze do zbáwienia náßego.

℟. J odwroć gniew twoy od nas.

℣. Boze ku wspomozeniu memu weyrzyi,

℟. Pánie ku rátumkowi memu pokwap sie.

Chwała Oycu, y Synowy, y Duchowi Swietemu.

Ják była ná poczatku, y teráz, y záwße, y ná wieki wiekow, Amen.

Hymn.

Oycu z Synem chwałe daymy,
Te y Duchowi przyznaymy,
A prośmy Syná Bozego,
Ze namześle Duchá swego, Amen.

Antifona. Chwała Oycá, ktory nas stworzył; chwała Synowi, ktory nas wykupił; chwała Duchowi Swiete-

mu

mu, ktory nas poświećił: chwała naywyższey, y nierozdzielney Troycy, Bogu náßemu ná wieky.

℣. Błogosławmy Oycá ꝛc. y Modlitwá iáko wyżey.

Polecanie Godzinek.

Te godzinki twey chwale, polecam moy Boże,

Láſká twoiá niechay mnie, upraßam wſpomoże,

W ten dźień, gdy Dußá z ćiałem, rozſtáwáć śię bedźie,

Day to, niechay w chwale twey, zinnemi záśiedźie.

Litánia O Troycy Przenayświetßey.

Kyrie eleyſon. Chryſte eleyſon. Kyrie eleyſon.

Troyco przenaświetßa, uſłyß prozby náße.

Je-

Iedyne Bostwo, wysłuchay modlitwy náße.
Oyze z Niebá Boze, Zmiłuy ſię nád námi.
Synu Odkupićielu świátá Boze,
Duchu Swiety Boze,
Troyco Swięta iediny Boze.
Troyco Swięta Boze wßechmogacy.
Troyco Swieta Boze nayzacnieyßy,
Troyco Swięta Boze nayświętßy,
Troyco Swięta Boze od ktorego, przez ktorego, y w ktorym ieſt wßytko,
Troyco Swieta Boze, ktory ſam ieſteś Bogiem,
Troyco Swięta Boze, ktory ſam ieſteś dobry,
Troyco Swięta Boze, ktoryś wßytko zniczego ſtworzył,
Troyco Swięta Boze, ktorego zaden rozum pojąć niemoze,
Troyco Swięta Boze, ktoryś ieſt wielkiego miłośierdźia,

Zmiłuy ſię nád námi.

Troy-

Troyco Swięta Boże, ktorego Niebá niebios nieogarną, Zmiłuy się nád &c.
Troyco Swięta Boże, ktory żyiesz na wieki wiekow, Zmiłuy się nád námi.
Swięty, Swięty, Swięty Pánie zástępow, Zmiłuy się nád námi.
O! Swięty, o! mocny, o! nieśmiertelny Boże, Zmiłuy się nád námi.
Bądź nam miłościw, Odpuść nam przenáyświętsza Troyco.
Bądź nam miłościw, Wysłuchay nas przenáyświętsza Troyco.

Od wszego złego,
Od wszelákiey pychy, y uporu,
Od wszelákiego łákomstwá, y pożądliwości,
Od nieczystości, y niewstydu,
Od szkodliwego gniewu, y złey woli,
Od wszelákiey zazdrości, y nienawiści,
Od wszelákiego lenistwá, y leniwości,
Przez moc twoiey wszechmocności,
Przez twoię wieczną mądrość,

Wybaw nas przenáyświętsza &c.

Ná

Przez twoie nieskończoną dobroć, y miłość, Wybaw nas ꝛc.
Przez wielkość twoiego miłosierdzia, Wybaw nas ꝛc.
Prez naywyższy máiestat twoiey chwały, y pánowánia, Wybaw nas ꝛc.
W dzień sądu. Wybaw nas przenayświętsza Troyco.
My grzeszni ciebie prośiemy, wysłuchay nas Pánie.
Abyśmy twoie święte Imię zawsze czćić, y wielbić mogli, wysłuchay nas Pánie.
Abyśmy tobie w świątobliwośći, y spráwiedliwośći służyć mogli, wysłuchay nas Pánie.
Abyśmy twoich świętych Przykazáń nieprzestępowáli, wysłuchay ꝛc.
Abyśmy ćię z cáłego serca, ze wszytkiey duszę nászey, y ze wszytkich śił nászych miłowáć mogli, wysłuchay nas Pánie.
Abyśmy bliźniego nászego dla ćiebie miłowáć, y dla ćiebie wszytko dobre czynić mogli, wysłuchay nas Pánie.

Báránku Bozy, ktory głádziß grzechy świátá, Poiednay nas z Bogiem Oycem.
Báránku Bozy, ktory głádziß grzechy świátá, Zmiłuy ſię nád námi.
Báránku Bozy, ktory gładziß grzechy świátá, day nam Duchá Swiętego.
Swięta Troyco uſłyß nas. Jedyny Boze wyſłuchay nas.
Chryſte zmiłuy ſię nád námi.
Pánie zmiłuy ſię nád námi.
Kyrie eleyſon, Chryſte eleyſon.
Kyrie eleyſon.

Oycze náß ꝛc.

℣. Y nie w wodz nas ná pokuſy.
℟. Ale nas zbaw ode złego, Amen.
℣. Błogosłáwiony jesteś Pánie Boże Oycow náßych.
℟. Chwalebny, y niewysłáwiony ná wieki.
℣. Pánie wyſłuchay modlitwy náße.
℟. A wołánie náße niech do ciebie przyidźie.

Mo-

Modlitwá.

Wszechmogácy, y wieczny Boże, ktory z szczodrobliwey dobroći twoiey, zásługi, y prośby proszących przepełniasz: wyley prośiemy ćię, nád námi miłośierdźie twoie, y odpuść nam wszytko ná co sumnienie zárobiło, á przyday, czego prośbá wymowić niemoże. Przez Páná nászego Jezusa Chrystusá, Amen.

Te Deum laudamus.

Ciebie o! Boże chwalemy, ciebie Pánem bydź wyznáwamy.

Tobie Oycu wiekuistemu, wszytek ziemski okrąg cześć oddáwa.

Tobie wszyscy Aniołowie, tobie Niebiosá, y wszytkie mocárstwá.

Tobie Cherubinowie, y Seráfinowie; nie przestánnym głosem śpiewáią.

Swięty, Swięti, Swięti Pan Bog zástępow.

Pełne są Niebiosá, y ziemiá Maiestatu chwały twoiey,

Ciebie przesláwny Chor Apostolski.

Cie-

Ciebie chwalebny Poczet Prorocki.
Ciebie świetne Woysko, chwalebnych Męczennikow wystáwia.
Ciebie też po wszytkim świećie Sw. Kośćioł wyznáwa.
Oycá, niezmiernego Máiestatu.
Cwalebnego, też y prawdziwego á Jednorodzonego Syná twego.
J Duchá, Swiętego Poćieszyćielá.
Tyś iest Krol chwały, o! Chryste Pánie.
Tyś iest Syn Bogá Oycá wiekuisty.
Ty máiąc wźiąć człowieczeństwo násze, dla zbáwienia nászego, nieobawiałeś w Pánieńskim żywoćie mieszkáć.
Ty skruszywszy żądło śmierći, otworzyłeś Krolestwo Niebieskie wierzącym.
Ty ná práwicy Bożey śiedźisz w chwale Oycá swego.
A wierzymy temu, iż przyidźiesz nas sądźić.
Przeto prośiemy ćiebie, rácz poratowáć sługi twoie, ktoreś drogą krwią twoią odkupił.

J rácz

I racz nas z twoiemi świętemi, chwały wieczney obdárzeniem opátrzyć.

Zbawże lud twoy Pánie: racz błogosłáwić dziedzictwu twemu.

A rządź ie, y podwyższay, áż ná wieki.

Ná káżdy dzień błogosłáwiemy ćiebie.

I wychwalamy Imię twoie ná czás wieczny, y ná wieki wiekow.

Racz tego dniá Pánie, grzechu nas káżdego uchowác.

Zmiłuy się nád námi, Pánie, zmiłuy się nád námi.

Niech się wstáwi miłośierdźie twoie Pánie nád námi, gdyż w tobie nádźieię pokładamy.

W tobiem Pánie nádźieię położył, nie dayże mnie ná wieczne pohánbienie.

℣. Błogosłáwmy Oycá, y Syná, y Duchá Swiętego.

℟. Cześć, y chwałę iemu dáwaymy ná wieki.

℣. Pánie wysłuchay modlitwę moię.

℟. A wołáni moie, niech do ćiebie przyidźie.

Modlitwá.

O Boże, ktorego miłosierdźia niemáß liczby, á dobroći ſkárb ieſt nieprzebrány, wielce miłośćiwemu twemu Maieſtowi Boſkiemu, zá dáry nam dáne dźiekuiemy: záwżdy oto proßąc łáſkáwey dobrotliwośći twoiey, byś ty, ktory proßącym ćiebie dáwaß to, o co ćie proßą, nieraczył nas z łáſki ſwoiey wypußczáć, ále ku zápłatom wiecżnym ſpoſobnemi raczył ſpráwić. Przez Páná náßego Iezuſá Chryſtuſá, Amen.

Serdeczny Affekt S. Augustyna do Troyce Przenayświętſzey

O Słodka miłośći moiá, Boże moy, wßytko dobro, y pożądánie moie, iákże ſię to ſtáć może, żeby, ćię ktore ſtworzenie nie miłowáło? kocham ćię moy Boże, kocham cię z całego ſercá mego, ze wßytkiey duße moiey, y ze wßyt-

wszytkich śil moich; dla tego ćieszę śię z twoiey chwały, y Máiestatu, y onego, iák náywiększego życzę, ták dálece, żebym wolał zginąć, á niżeliby śię cokolwiek wielmożnośći twoiey umnieyszyć miáło. Iezeliby co we mnie mogło bydź tákiego, czegoby tobie niedostawáło, ze wszytkq chęcią, radbym ći ustąpił tego. Ale ty Pánie, y Boże moy, zrzodło wszelákiego dobrá, z ktorego wszytko płynie, cokolwiek było, iest, y będźie dobrego, oprocz ciebie. Ktoż ćię kochác niebędźie, o! słodka miłośći, o! iedyne, y wszytko dobro moie, sámo miłośći nászey naygodnieysze. O! miłośći, ktora záwsze pałasz, y nigdy nie zgásniesz, zápal mnie, á zápalony będę, niech goreię, abym ćię sámego wszytek miłował: mniey álbowiem ćię kocha, kto z tobą kogo inszego kocha, á nie dlá ciebie kocha.

Krodkie sposoby wzbudzáć w sobie Wiarę, Nádzieię, y Miłość.

Akt Wiáry.

WIerzę w ćię Boże moy, o! prawdo wieczna! y wierzę tobie cokolwiekeś obiáwić ráczył, bowiem ty áni mylić, áni nas oszukáć nie możesz. Wierzę, cokolwiek z obiáwienia twego Kośćioł Swięty powszechny trzyma, uczy, y wierzyć przykázuie.

Akt Nádzieie.

UFam w tobie Boże moy, szczerośći doskonáley, ktoryś wierny iest w obietnicách twoich. W tobie Pánie Jezu, w twoich zásługách nieskończonych, w twoich ránách, y krwi naydroższey mam nádzieię, á nie będę pohánbion ná wieki.

Akt Miłośći.

MIłuię ćię Boże moy, nawiękße, y iedyne dobro moie, dla ćiebie tylko sámego, żadnego względu niemáiąc áni ná zapłátę, áni ná karność, ábowiemeś ty ieſt miłośći náßey naygodnieyßy. Przetoż ćię też prágnę widźieć Boże naypięknieyßy.

Inne.

Akty trzech Boskich Cnot, Wiáry, Nádźieie, y Miłośći, prawdźiwego żalu, y ſkruchy zá grzechy! często zá żywotá, á oſobliwie przed Spowiedźią, y Kommunią wzbudzáć pożyteczne.

BOże moy, prawdo przedwieczna, ktoryś nam obiáwić raczył, żeś ty ieſt prawdźiwy Bog. Przeto wierzę w ćię, y wierzę tobie, uznawam, y wyznawam, żeś ieſt moy Stworzyćiel, Pan moy, y Oćiec moy, ktoriś mię nie-

godnego áż do tego dniá łáſkawie wychował, y od wſzego złego záchował, wyznawam, żeś ieſt moy náylepſzy przyiaćiel, y naywiekſzy dobrodziey, moy przyſzły, y ſpráwiedliwy Sedzia. Wierze w Bogá Oycá, ktory mie ſtworzył ná wyobrazenie, y podobieńſtwo ſwoie, żebym go poznał, iemu w świa obliwośći, y ſpráwiedliwośći ſłużył, á potym zbáwion był. Wierze w Jezuſá Chryſtuſá Syna Bożego, ktory mie odkupił. Wierze w Duchá Swietego, ktory mie przez chrzeſt, y inſze Sákrámentá świete poświećił y do wiáry świetey katolickiey powołał. Wierze, że te trzy Boſkie Oſoby, Bog Oćiec, Bog Syn, Bog Duch Swiety, ſa ieden tylko Bog, y ieden Pan nád ziemia, y niebiem, oddawcá dobrego, á mśćićiel złego, ktory złych ludzi ogniem piekielnym karze, á dobrym, nabożnym, y ſzczerze pokutuiacym kroleſtwo niebieſkie dáie. Wierze, że druga oſobá w Troycy przenayświeſzey, to ieſt, Bog Syn

Syn stał się człowiekiem, y w wzietym z Máriey Pánny człowieczeństwie, zá mnie, y zá wszytkich grzesznikow nayokrutnieyszą męke, y nayśromotnieyszą śmierć krzyżową ćierpiał, y tąże niewinną męką, y śmierćią, nas wykupił od grzechu, śmierći, piekłá, y wiecznego potępieniá, á ziednał nam wieczną rádość, y zbáwienie, z tą wszákże kondycią żebiśmy mu służyli, iemu posłuszni byli, słowá, y przykazánia iego záchowáli, ktore też zách owáć możemy, lecz nie zwłasnych śił, ále zá pomocą Bożą. Wierzę śiedm bydź świętych Sákrámentow od Jezusá Chrystusá postánowionych, przez ktore nam osobliwe łáski, y dobrodzieystwá dáie. Wierzę tákże, że pod iedną osobą chlebá po odmienieniu przy mszy świętey prawdźiwe, y żywe ćiáło, y krew Páná Jezusá z iego prawdźiwym człowieczeństwem, y Bostwem przytomne iest, ktore powinniśmy chwalić, y iemu się kłániáć. Wierzę też, że w ofierze Mszy

świętey pod osobámi, to iest: pod białością, okrągłością, smakiem chlebá, y winá ofiáruie się prawdziwe ciáło, y krew Páná Jezusá ná ubłagálną, y przyiemną Ofiárę Troycy przenáświętßey, ná pamiątkę gorzkiey męki, y śmierci, zwartwych wstánia, y w niebowzięcia Zbáwicielá nàßego Jezusá Chrystusá, y ku náywiętkßemu pożytkowi żywych, y umárłych. Wierzę, iż Swięći Boży wzywáni, y iáko mili przyiaćiele Boży od nas czczeni bydź máią, á oni, że modlitwy zá nas Pánu Bogu ofiáruią, y zá námi się przyczyniáią. Wierzę także w drugim żywoćie ogień czyscowy, w ktorym one duße ná czás zátrzymáne bywáią, ktore w powßechnych grzechách z tego świátá zchodzą ábo ktore iescze tu w tym życiu zá grzechy śmiertelne dostátecznie nie pokutowáły. Wierzę, że Pan Jezus moc, y wladzą odpustow w Kośćiele zostáwił, ktorych kiedy náleżyćie lud Chrześćiánski uczestnikiem się stánie,

do-

doczesney, y często zupełney zá grzechy zásłużoney karności odpuszczenie odbiera. Wierzę, że Oćiec S. Papież iest widźiałną głową, y rządcą Kośćiołá woiuiącego. Także mocno wierzę y isto trzymam wszytko, co Swięty Kośćioł Katolicki do wierzenia podáie; á to wszyko dla tego wierzę, iże to Bog przedwieczna prawdá, ktory áni mylić, áni nas oszukáć niemoże, obiáwił przez Duchá Swiętego Kośćiołowi świętemu; w tey tákże świętey Katholickiey wierze chcę żyć y iestem gotow zá nię umrzeć.

Boże moy! szczerośći nieomylna ufam w tobie, y spuszczam się ná twoię Oycowską dobroć, szczerość, wszechmocność, y miłosierdźie, że mi twemu stworzeniu będźiesz łáskaw, y miłośćiw, moie grzechy mi odpuśćisz, á mię dla drogich zásług Jezusá Chrystusá Syná twego miłego do łáski przyimiesz; nad to mię też wszystkim, co mi ku doczesnemu, y wiecznemu, szcześćiu

potrzebá przez twoie Oycowską bezo- drobliwość obdáruieß, á potym mię dziedzicem twego niebieskiego Krolestwá uczyniß, lecz to dla ciebie sámego; żeś iest moy namilßy Oćiec, á ia twoie u- bogie, y niegodne dziećię, á iżeś mi, ze samey łáski zbáwienie obiecał, y Jezus Chrystus Syn twoy naymilßy, Pan moy, y Zbáwićiel moy przez swoie nie- winną mękę, y śmierć tegoż zbáwienia mi nábył.

Boże moy! dobroći przedwieczna miłuię ćię z cáłego sercá mego, żeś iest naywiękße y nieskończone dobro, wßystkiey miłośći, y chwaly naygodniey- ßy, od ktorego wßystko dobre pochodzi; á iżeś mię ty o Boże miłował pierwey niżem ia był, mnieś też ze sámey miło- śći, y miłośierdzia ná wyobrażenie twoie stworzył, w prawdziwey Kátho- lickiey wierześ mię wychowáć dopuśćił, mnieś zá twoie dziecię przyiął, y aż do teráźnieyßey godziny ná ćiele, y ná dußy wiele, y wielkieś dobrodzieystwá poka-

zał,

zał, y iesteś gotow ieszcze więcey doczesnych, y wiecznych dobrodźieystw mi pokázowáć.

O Naymilszy Jezuśie! miłuię tez ciebie z cáłego sercá, boś mię ty pierwey ták bárzo umiłował, áżeś dla odkupienia moiego náyokrutnieyszą mękę, y sromotną śmierć Krzyżową ćierpiał, żebym ia ná wieki niezginął. Przeto tez dla miłośći twoiey żáłuię serdecznie, żem ćię o Boże náymilszego Oycá, naylepszego przyiáćielá, y naywiększego dobrodźieiá mego, moią niewdźięcznośćią, złośćią grzechámi, y niepostuszeństwem ták często rozgniewał, y wzgárdźił A zwłaszczá śię smucę dla tego, żem ia nędzny robak, á niegodny grzesznik ćiebie wszechmogącego nieskończoney miłośći godnego Bogá moiemi grzechámi ták ćięszko obráźił, á ćiebiem Odkupićielu, y Zbáwićielu moy Chrystuśie Jezuśie znowu biczował, koronował, uplwał, z ćiebiem śię nágrawał, náśmiewał, ciebiem znowu

ukrzyżował. Bodaybym nigdy niebył zgrzeszył, żywot moy wolałbym zá to dáć, gdybym ćie Boże moy nawiękße dobro moie nigdy niebył obráźił, y rozgniewał. Dla tego mam ſtáteczną wolą zá pomocą láſki twoiey żywotá moiego popráwić, á ćiebie Boże moy naywyżße dobro więcey nieobráźić. O naydobrotliwßy, y naymiłośiernieyßy Pánie Jezuśie weyzrzy ná ſkruchę, y żal moy, sercá ſkrußonego, y unizonego Boże nie wzgardźiß.

Modlitwá miłośći, y ſłodkośći pełna, Swiętego Bernárdá do Imienia Jezuſowego.

O dobry Jezu! o naymiłośćiwßy Jezu! o nayſłodßy Jezu! O Jezu Synu Pánny Máryi! pełen miłośierdźia, y láſkáwośći, o ſłodki Jezu! zmiłuy śię nádemną, według wielkiego miłośćierdźia twego. O nayłáſkáwßy Jezu! proßę ćię przez onę przenayświętßą krew, ktorąś raczył zá grze-

grzechy ludzkie, z ćiáłá twego obficie wyláć, ábyś raczył obmyć wßytkie nieprawośći moie, y raczył miłośćiwym twoiem okiem weyzrzeć ná mnie mizernego, y niegodnego ſługę twego, ćiebie pokornie o odpußczenie prosącego, y tego świętego Imienia twoiego Jezu wzywáiącego. O Jmię Jezus! imię słodkie: Jmię Jezus, Jmię to roſkoßne: Jmię Jezus, Jmię to posiláiące, y zbáwiaiące. Bo coż ieſt Jezus, iedno Zbáwićiel. Przetoż Jezu miły, dla Jmienia twego, bądź mi Jezuſem, bądź mi Zbáwićielem. Niedopußczayże, ábym był wiekuiśćie potępion, ktory ieſtem od ćiebie z niczego ſtworzon. O dobry Jezu niechay mnie niezgubia nieprawość moiá, bo mię, ſtworzyłá wßechmocna dobroć twoiá. O ſłodkie Jezu! rácz ſię przyznáć do tego, co we mnie ieſt twego, á rácz otrzec z sercá mego, cokolwiek rozumieß bydź cudzego, y nieprzyſtoynego. O nayłáſkáwßy Jezu zmiłuy ſię

nádemną poki ießcze czás mam do miłośierdźia, abyś mnie niepotępił w onę chwilę, kiedy wßelkie ſtworzenie rozumne, przed ſtraßliwy ſąd twoy będźie poſtáwione. Bo coż zá pożytek krwie twoiey, ieżeli nie uydę wiekuiſtey kázni twoiey? Ey nie umárli ćiebie chwalić będą Pánie Jezu, áni ći wßyſcy, ktorzy do piekłá z ſtępuią. O Naymilßy Jezu! o náyćiżßy Jezu! o Jezu, Jezu, Jezu! ráczże mnie przypuźćić w poczet, y liczbę wybránych twoich. O Jezu! zbáwienie w ciebie wierzących, Jezu! poćiecho do ćiebie ſię ućiekáiących, o Jezu! roſkoßne odpocznienie wßytkich pod ćiężarem grzechow ſwych wzdycháiących, o Jezu! Synu Pánny Máryi, ráczże w ſerce moie wlać łáſkę woię, mądrość, miłość, czyſtość, y pokorę, abym ćię mogł doſkonále miłowáć, chwalić w tobie ſię wiekuiśćie kocháć, tobie ſłużyć z ćiebie y od ćiebie chwalę odnośić. Co też day tym wßytkim, ktorzy wzywaią Nayſłodße-

go

go Imienia twego Jezus, teráz, y ná wieki wiekow Amen.

Nabożeństwo do męki Páná Jezusá.

Pozdrowienie nabożne Ran Páná Jezusowych, w ktorych w káżdym smutku pewnego rátunku, y pociechy Kátholicka duszá zápewne powinna się spodziewáć.

Cáłuiąc káżdą Ránę mow nabożnie:

Do Ráni práwey Nogi.

Pozdrowiam cie Ráno naylásskáwsza práwey Nogi Zbáwićielá moiego, w ktorą polecam ći Pánie Jezu cáłe życie moie, prosząc ćie przez boleśći twoie, niech mi Ráná práwey Nogi twoiey będźie przewodnikiem do szczęśliwey wiecznośći, Amen.

Do Ràny lewey Nogi.

Pozdráwiam ćie naymiłośierniejsza Ráno lewey Nogi Odkupićielá moie-

moiego, w ktorą polecam ći Pánie Jezu wßytkich Pogánow, Heretykow, nas grzeßnikow godnych podeptánia, y potępienia; proßąc cię przez boleśći twoie, ßukay błędliwych owieczek twoich, oświeć nas, y záprowadź do owczarnie twoiey, Amen.

Do Rány práwey Ręki.

Pozdráwiam ćię naymilßa Ráno práwey Ręki dobroczyńcá moiego, w ktorą polecam ći Pánie Jezu, wßytko stworzenie twoie, y mnie tez, proßąc ćię nayłáskawßy Pánie przez boleśći práwey Ręki twoiey, pobłogosław mi nią, y wßytkiemu świátu, iáko chceß y widźiß potrzeby náße, á ná sądźie twoim postaw mnie po práwicy twoiey, Amen.

Do Rány lewey Ręki.

Pozdráwiam cię nay litosciwsza Ráno lewey Ręki Páná moiego, w ktorą polecam ći Pánie Jezu wßytkie utrapieniá moie, prosząc cię, wyr-

wiy

wiy mnie zprzeciwnośći y rąk nieprzyiaciół wydomych y niewiddwych, á pokrusz mocą rąk twoich co kolwiek przeciwnego tobie w Sercu moim iest, tych zaś ktore wczyscu, sprawiedliwa Ręká twoiá dotknęlá, niech miełośerdzie twoie uwolni, Amen.

Do Rány Sercá Jezusowego.

Pozdrawiam cię ognista Ráno Sercá Jezusowego, miłoscią pałáiącą, y polecam ći oźiębłe Serce moie, prosząć ćię, zapal miłością twoią Serce moie o Serce Tronie miłośći w Ránę twoię cisnę śię. O Serce Jezusowe zmiełui śię nádemną.

Do Rány Rámieniá Jezusowego.

Pozdráwiam ćie naybolesnieysza Ráno od Krzyzá ćięzkiego w Rámieniu Jezusá moiego przetárta, przez ktorey boleśći proszę cię upadáiący pod Krzyżem Zbáwićielu moy, osłodź mi wszytkie krzyże moie, y utrapienia. Weź

mię

mnie ná Ránioná twoie, y dźwigay mnie, gdy ná drodze przykazánia twoiego upadnę, á do szczęśliwey wieczności drogą twoią záprowadź mnie błędliwą owieczkę twoię, Amen.

Do wszytkich Ran Jezusowych.

Pozdrawiam was wszytkie Rány, od stop aż do głowy zránionego Zbáwićiela moiego, w ktore polecam ostátniego tchnienia duchá moiego, prosząc ćię nayłaskawszy Jezu, przez wszytkie boleśći Ran twoich, uzdrow grzechowe rány duszy moiey, zrań miłośćią twoią serce moie, y przyimiy mnie w godźinę śmierći moiey do Ran twoich, Amen.

Litánia

O Męce, y śmierći Páná Jezusowey.

Kyrie eleyson. Chryste eleyson. Kyrie eleyson.
Chryste usłysz nas.
Chryste wysłuchay nas.

Oycze

Oycze z niebá Boże, Zmiłuy ſię nád námi.
Synu Odkupićielu świátá Boże Zmiłuy ſię nád námi.
Duchu Swięty Boże, Zmiłuy ſię nád námi.
Swięta Troyco Jedyny Boże, Zmiłuy ſię nád námi.
Jezu, ktoryś nas aż do końcá miłował, Zmiłuy ſię nád námi.
Jezu, ktoryś ná znák miłośći twoiey, y ná pámiątkę gorzkiey męki, twoie ćiáło, y Krew ná pokarm nam zoſtáwił, Zmiłuy ſię nád námi.
Jezu nogi pokornie uczniom umywáiący,
Jezu teſknicą, y boiáźnią śmierći Krew pocący,
Jezu od Anioła pośielenie biorący,
Jezu od ucznia pocáłowániem wydány,
Jezu od żołnierſtwá związány, y niemiłośćiernie ſzárpány,
Jezu od Uczniow opuſzczony,
Jezu przed ſąd Annaſzá, y Káifaſzá ſtawiony,

Zmiłuy ſię nád námi.

Je-

Jezu od sługi w policzek niesłusznie uderzony,
Jezu od fałszywych świátkow oskárzony,
Jezu ná śmierć niewinnie osądzony,
Jezu plwocinámi ná twárzy zeszpecony,
Jezu upoliczkowány, y náśmiewány,
Jezu od Piotrá po trzykroć záprzány,
Jezu związány, y do Piłatá prowadzony,
Jezu od Herodá, y woyská wzgárdzony,
Jezu w białą száte, ná większą háńbę ubrány,
Jezu z Bárábbaszem porownány,
Jezu biczmi, y rozgámi uśieczony,
Jezu ćierniem ukoronowány,
Jezu od náygrawáiących się szárłatem odźiany.
Jezu w głowę trzćiną bity,

Zmiłuy się nád námi.

Je-

Jezu ná Kryż od żydow pożądány,
Jezu ná wolą żydowską oddány,
Jezu ná śmierć sromotną potępiony,
Jezu Krzyżowym ćiężarem zmordowány,
Jezu iáko Báránek ná rzeż prowádzony,
Jezu ná Krzyż sromotnie przybity,
Jezu miedzy dwiemá lotry záwieszony,
Jezu ná pośmiewisko ludziom podány,
Jezu od lotrá społwiszącego złorzeczeniem nágábány,
Jezu w prágnieniu żołcią, y octem nápowány,
Jezu od przemiiáiących bluźniony,
Jezu od żydow náśmiewány,
Jezu ná puszczánie losow o száty twoie pátrzáiący,
Jezu za mordercow twych Bogá Oycá błagáiący,

Zmiłuy śię nád námi.

Je-

Jezu łotrowi pokutuiącemu Ray obiecuiący,
Jezu Jáná Swiętego Mátce twey zá Syná oddáiący,
Jezu w opuszczeniu do Oycá wołáiący,
Jezu duchá swego Oycu w ręce polecáiący,
Jezu włocznią w Boku zrániony,
Jezu z Krzyżá po śmierći złożony
Jezu w prześćierádło czyste uwiniony,
Jezu w grobie nowym pochowány,
Jezu dlá złośći nászych umęczony,
Jezu męką twoią nas uzdrawiáiący,
Jezu twą śmierćią nas ożywiáiący,

Zmiłuy się nád námi.

Bądź nam miłośćiw, Odpuść nam Jezu.
Bądź nam miłośćiw, wysłuchay nas
Od wszego złego, wybaw nas Jezu.
Od grzechu káżdego, wybaw nas Jezu.

Od

Od gniewu twego,
Od powietrza, głodu, ogniá, y woyny,
Od nagley, y niespodziewáney śmierći,
Od śidel ßatáńskich,
Od gniewu, nienáwiśći, y wßelkiey złey woli,
Od Duchá nieczystego,
Od pioronow, y gwałtowney niepogody,
Od potępienia wiekuistego,
Przez táiemnicę świętego wćielenia twego,
Przez przyśćie twoie,
Przez národzenie twoie,
Przez prace, y trudy twoie,
Przez krwáwy pot twoy,
Przez policzkowánie twoie,
Przez ćierniową Koronę twoię,
Przez Krzyż, y mękę twoię,
Przez prágnienie, y nagość twoię,
Przez śmierć, y pogrzeb twoy,
W dźień sądu twego,

Wybaw nas Jezu.

My grzeßni wołamy,
Abyś nam grzechy odpuśćić raczył,
Abyś nas do pokuty prawdźiwey przyprowádźic raczył,
Abyś Kośćioł twoy świety spráwowáć raczył,
Abyś námiestniká przednieyßego Apostolskiego, y wßytkie Duchowne stany w świetey pobożnośći záchowác raczył,
Abyś nieprzyiaćiele Kośćiołá świetego poniżyć raczył,
Abyś Krolom y Pánom Chrześćiánskim pokoy, y zgode prawdźiwą dáć raczył,
Abyś też nas sámych w służbie twoiey świetey utwierdźić, y záchowáć raczył,
Abyś wßytkim dobrodźieiom náßym wiekuistą zapłátą uczynność ich nágrodźić raczył,
Abyś duszy náße, bráci powinnich y dobrodźieiow náßych od wiekuistego zátráceniá wyswobodźić raczył,

Abyś

Abyś wßytkie wierne zmárłe wiekuistego odpocznienia domieśćić raczył, Wysłuchay nas Jezu.
Abyśmy Mękę twoię w pamięći, y w sercách ustáwnie nośili, á krwie twoiey ná dáremno nie używáli, Wysłuchay nas Jezu.
Synu Boży, ćiebie prośiemy, Wysłuchay nas Jezu.
Báránku Boży, ktory gładźiß grzechy świátá, Przepuść nam Jezu.
Báránku Boży, ktory gładźiß grzechy świátá, Wysłuchay nas Jezu.
Báránku Boży, ktory gładźiß grzechy świátá, Zmiluy się nád námi Jezu.
Jezu usłyß prozby náße.
Jezu wysłuchay modlitwy náße.
Kyrie eleyson, Chryste eleyson.
Kyrie eleyson.

Zbaw nas Zbáwićielu świáta, ktoryś nas przez Krzyż, y Mękę twoię odkupił, wspomoż nas prośiemy cię Boże náß.

Oycze náß, &c.

℣. Chwalemy ćie Chryſte, y błogosławiemy tobie,

℟. Izes przez mekę Krzyzową świat odkupić raczył.

Modlmy ſię.

O Pánie Jezu Chryſte Synu Bogá żywego, poſtaw mekę, Krzyż, y smierć twoię, miedzy ſądem twym, y duszą moią teraz, y czáſu godźiny śmierći moiey, á rácz mi dáć láſkę miłośierdźia, żywym, y umárłym odpoczniénie, y Kośćiołowi twoiemu pokoy, y zgodę, á nam grzesznym żywot, y wiekuiſtą chwałę; ktory żyieſz, y kroluieſz ná wieki wiekow. Amen.

Sposob.

Jáko nabożnie Mszy Swiętey z rozmyslániem męki, y smierći Páná Jezuſowey ſłuchać możemy.

P r z e ſt r o g á.

Msza święta żywym, y umárłym, ſpráwiedliwym, y grzesznym ieſt po-

pożyteczna, gdyż zá wszystkich się ofiáruie, á iest sámá z śiebie wielkiey wagi, by też y naygorszy Kápłan onę odpráwił, bo się ofiáruie, iáko Swięty Páweł mowi, nie Kozłow, álbo ćielcow iuchá, ále Krew, y ćiało, y wszytká Męká JEzusá Páná, Báránká tego, ktory głádźi grzechy świátá: záczym ile bydź może, nigdy nieopuszczay Mszy S. bo wiele stráćisz pożytku zbáwiennego gdy z niedbálstwá Mszy Swiętey nie wysłuchasz.

Naprzod tedy Mszy S. nabożnie słucháć umyst uczyń, niż Kápłan wynidźie mowiąc.

BOże wszechmogący ofiáruię tę Mszą świętą ná uczczenie naywiększe Bostwá twego, bo tá tylko tobie sámemu Bogu iest należita ofiárá. Ofiáruię ná podźiekowánie zá wszystkie dobrodźieystwá cáłemu świátu, y

mnie grzeßnemu kiedyßkolwiek uczynione, y ktorekolwiek maß do skończenia świátá, y ná cáłe wieki czynić. Ná dosyć uczynienie zá grzechy cáłego narodu ludzkiego, żywych, y umárłych, á osobliwie zá duße N. N. ná uproßenie wßystkim spráwiedliwym pomnożenia łáski twoiey, w grzechách bedącym náwrocenia sie do ciebie, pokutuiącym odpußczenia grzechow, utrapionym, y smetnym pociesżenia, wieźniom u Pogan wyzwolenia; á ná ostátek ná uproßenie łask do zbáwienia mnie potrzebnych, teráz, y w godźine śmierći moiey: Ofiaruięć ná umyst Kośćiołá S. affektem tym, ktorym sie Pan Jezus sam tobie Bogu Oycu ofiárował ná Krzyżu: áffektem nayświetßey Pánny tákże ofiáruiącey Syná swego, gdy przy umieráiącym pod Krzyżem stałá, á nietylko te Mßą S. ále wßystkie inne, ktorekolwiek przez cáły dźień, dźiś, po wßytkim świećie, y do sądnego dniá ofiárowáć sie bedá, tobie teráz ofiáruie.

Gdy

Gdy Kápłan idzie do Ołtarzá, uważ iż Chrystus idzie do Ogroycá.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, Synu Bogá żywego, ktoryś dla mnie blisko przed śmierćią twoią, smutkiem, y boiáźnią, áż do śmierći chćiał bydź utrapiony, spraw, ábym ia wszytkie utrapienia moie do ćiebie Bogá sercá mego, ustáwicznie obracał, złącz ie z gorzkośćiámi, y boleśćiámi twemi, żeby przez zásługę męki twoiey, były ku zbáwieniu duszy, y ćiału mu, Amen.

Gdy Kápłan poczyna Mszą ná ostátnym Ołtarzá stopniu, uważ, iż Pan Jezus się modli w Ogroycu.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, Synu Bogá żywego, ktoryś ná modlitwie w Ogroycu, chćiáł bydź od Aniołá posilonym, day przez moc teyże modlitwy

 twoiey,

twoiey, żeby przy mnie, gdy się sam do ciebie modlić będę, záwße był Anioł twoy święty, ktoryby mnie umacniał, Amen.

Gdy Kápłan mowi Confiteor, uważ, iż Pan Jezus Krwią się poci.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś w Ogroycu do Oycá się twego niebieskiego modląc w ostátniey twoiey mdłości, po wßytkich członkách twoich, cudownie się, y Krwáwie pocił; day proße, ábym rozpámiętywániem Męki twoiey, y słodkością twoią zapalon, obfite, zá te krwáwe Krople, przed obliczności twoią, łzy wylewał, Amen.

Gdy Kápłan Ołtarz cáłuie, uważ, iż Páná Jezusá Judaß pocáłowániem wydáie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś od Judaßá, zdrádliwe pocáłowánie, cierpli-

pliwie, y ſkromnie znośił niedopuſzczay proſze, żebym ćie kiedy, ábo ſam w ſobie, ábo w bliżnich moich zdrádzáć, y po⸗twárcom moim, z świetey miłości obo⸗wiązku ſie wyłamywáć miał, Amen.

Gdy Kápłan idźie ná rog Ołtarzá, uważ, iż Chryſtuſá Páná prowa⸗dzą do Anaſzá.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryſte, ktoryś ſie nie⸗zbożnym przećiwnikow twoich rę⸗kom, związáć dopuśćił rozwiąż proſzę, wiezy grzechow moich, y ták śćiſło ſer⸗ce, y ćiáło moie, w záchowániu przy⸗kazánia twego trzymay, żebym we wſzy⸗tkim záwſze wolę twoię świętą wyko⸗nywał, Amen.

Gdy Kápłan czyta Introitum, uważ, iż Páná Jezuſá w domu An⸗naſzowym policzkuią.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś związány iáko złoczyńcá iáki, od zbroynych nieprzyiaćioł, do Annaszá záprowádzonym bydź chciał, spraw, żebym zá powodem nieprzyiaćielá piekielnego, ábo człowieká złego, do żadnego grzechu, nigdy pociągáć się niedał, ale Duch twoy świety, niech mnie do tego wszytkiego skutecznie pociąga, co się woli twoiey Boskiey podobáć będźie, Amen.

Gdy Kápłan mowi Kyrie eleyson, uważ iż Páná Jezusá do Raifaszá prowádzą, gdźie się go Piotr záprzał.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktorego się w domu Káifaszowym Piotr Xiąże Apostołow twoich, trzy rázy záprzáł, niedopuszczay proszę, żebym kiedy przez złe obcowánie, do grzechu śmiertelnego skłonić się miał, Amen.

Gdy Kápłan mowi: Gloria in excelsis Deo, Uważ iako Káifaß ſurowie pytał Jezuſá Páná y poprzyśięgał go, ieżeli on ieſt Synem Bożym, á Chryſtus Pan odpowiedźiał iż ták ieſt; y mow z Kápłanem.

Modlitwá.

Daiec chwałe o Jezu moy, y Błogosłáwię ćię wyznawáiąc prawdźiwą wiárę, żeś ty ieſt Synem Boſkim, żeś ty sam Pan, sam naywyżßy, sam naywiekßy.

Gloria wiernie wytłomáczone, godne aby czytáne było osobliwie przy Mßach śpiewánych.

Cześć chwałá Bogu w wyſokośći,
A ná tey ziemſkiey niſkośći,
Niechay miły pokoy bedzie,
Ludźiom dobrey wo'i wßedźie.
Wielbiemy ćię pokłon dáiąc
Błogosłáwiem wychwaláiąc,

Dźieki czyniem z uprzeymośći,
Dla twoiey chwały wielkośći.
Krolu w niebie panuiący,
Boże Oycze wszechmogący,
Boże Synu Chryste Pánie,
Niech wam chwałá nie ustánie.
Báránku Boży co winy
Gładźisz świátá, Tyś iedyny
Syn iest Oycá przedwiecznego,
Bez Mátky zistoty iego,
Racz sie zmiłowáć nád námi,
Nie gardź nászemi prozbámi,
Day sie nam ubłágác Pánie,
Odpuść zá grzechy kăránie.
Ktory śiedźisz ná práwicy
Bogá Oyca: my grzesznicy
Pokornie ktobie wołamy,
Jezu zmiłuy sie nád námi,
Boś ty sam Pán iest naywiekszy,
Sam naywyższy sam nayświetszy,
Z Duchem S. w chwale twego
Oycá Bogá wszechmocznego.
Gdy Kápłan obracáiąc się mowi:
Dominus vobiscum, uważ, iż Piotr,

zá weyzrzeniem JEzusowym płacze.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś miłośiernym weyzrzeniem twoim, Piotrá zá grzech swoy do żalu, y gorzkich łez pobudźił, weyzrzyi proßę ná mnie łáskáwemi oczymá twemi, żebym ia przed tobą grzechy moie godnie opłákiwał, y ćiebie Bogá mego, áni słowy, áni uczynkiem nigdy się nie zápzrał, Amen,

Gdy Kápłan mowi Kollekty, uważ, iż Jezusá Páná do Piłatá stárosty Rzimskiego prowadzą.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś był do Starosty Rzimskiego Piłatá záprowádzony, y przed nim kłámliwie oskárżony, náucz mię proßę, zdrádliwych nieprzyiaćioł moich śideł uchodźić, y wiárę twoię dobremi uczynkámi prawdźiwie wyznáwáć, Amen.

Gdy Kápłan idźie ná pośrzodek Ołtarzá, uważ, iż Chrystusá Páná prowádzą do Herodá.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś przed Herodem stoiąc, fałszywe dla mnie potwarzy ponośił, y ná oneś nayl mnieyszego słowá nie odpowiedźiáł, dla czegoś też od tegoż hárdego Królá pogárdzony, zá błazná poczytany, y wyśmiány, y ze dworu iego sromotnie wypchniony, spraw to we mnie, żebym Krzywdámi złych ludźi, nigdy się nie poruszał, áni táiemnic świętych niegodnym nie wyiawiał, Amen.

Gdy Kápłan mowi Ewángelią, uważ, iż Páná Jezusá Herod odsyła do stárosty Rzymskiego Piłatá.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś dla mnie od Herodá Królá, znowu do Piłatá

łatá

katá chciał bydź odestány, á tym sposobem pokoy, y zgode miedzy niemy uczyniłeś; day mi, żebym niezbożnych ludźi, zdrádliwego spiknienia, nigdy sie nie lekał, y owßem z ćierpliwego ponoßenia iego, ták postepował, żebym sie tobie Bogu moiemu, we wßytkim podobien stał, Amen.

Gdy Kápłan rozbiera Kielich, uważ, iż z Páná Jezuśá zdeymuią ßáty ná biczowanie iego.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś z ßat twoich zewleczony, dla okrutnego biczowánia obnáżyć sie dał, dopomoż proße, żebych ćieżar grzechow moich złożywßy, zbroią, spráwiedliwośći twoiey umocnion, ná obfitą łáske, w oczách twoich sobie zá obił, Amen.

Gdy Kápłan Kielich ná Oltarzu ofiáruie, uważ, iż Chrystuśá okrutnie biczuią.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktorys dla mnie do słupá przywiązány, y od srogich kátow okrutnie ubiczowany bydź chćiał, spraw, żebym ia rozgi, y bicze, Oycowskiego karánia twego, chętliwie przyymował, á nápotym, żádnemi ćię grzechámi nigdy nie biczował, Amen.

Gdy Kápłan przykrywa Kielich, uważ, iż Páná Jezusá koronuią.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktorys dla mnie ostrym ćierniem okrutnie ukoronowány bydź chćiał; day mi przez ćiernie pokuty świętey tákiey skruchy nábić, żebym w chwale twoiey wieczney od ćiebie Bogá mego, Korony dostąpił, Amen.

Gdy Kápłan umywa ręce, uważ iż tymże sposobem Piłat, niewinność swoię ludowi oświadcza.

Mo-

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś od Stárosty Rzimskiego Piłatá zá niewinnego osądzony, przed ludem ogłoszony, záiádłych Krzykow y wrzaskow żydowskich nic sie nie lękał, á śmierći twoiey prágnących głosow ćierpliwieś słuchał depomoż mi proszę, żebym w niewinnośći wszelkiey, żywot swoy prowádźił y wniey dla złośći ludzkiey nigdy nieustawał, Amen.

Gdy Kápłan mowi: Orate Fratres, uważ iż Chrystusá Páná Piłat ludowi pokázuie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś w szarłatną szátę obleczony, w ręce trzćinę trzymáiąc, chćiał bydź żydom (áby sie nád tobą użalili) pokazány, day mi wszelkiego proznej chwały pożądánia sie wárowác, á ná sądzie twoim ostátnim

tnim przed oczymá twemi, ztemiż zelżywośći znákámi śię stáwić, Amen.

Gdy Kápłán Pråfacyą czyta uważ, iż Páná Jezuśá ná śmierć sądzą.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryśte, ktoryś dekretem ná śmierć, á śmierć Krzyżową, niewinnie dla mnie potępionym bydź chćiał, spraw z łáśki twoiey, żebym śię dla miłośći twoiey, żadnego śmierći, by y nayokrutnieyszey, przypadku nie lękał, y abym śię złośliwego ludzi o sobie zdánia niebał, áni drugich wiewinnie potępiał, Amen

Gdy Kąpłan pámiątkę zá żywych czyni uważ, iż Jezus wychodźi z Miáſtá.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryśte, ktoryś dla mnie grzesznego, ná zránionych, y okrutnie zbitych rámionách twoich, Krzyż bárdzo ciężki dźwigáć raczył, day mi, ábym śię

ia

ia świętego Krzyża umartwienia dobrowolnie iął y on dla miłości twoiey, zá tobą codzień nosił, Amen.

Gdy Kápłan trzyma ręce nád ofiárą, uważ, iż Weronika zástępuie Pánu.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś w postáći smutne, ná drodze oney, ktorą ćię prowádzono ná śmierć, nád tobą białe głowy łáſkáwie upominał, áby nád sobą ráczey, y nád Synámi swemi płákáły, day mi gorzko opłakáć wszytkie grzechy moie, y użycz mi żalu serdecznego, y też obfitych z łáſki twoiey świętey, ktoremibym się tobie podobał, Amen.

Gdy Kápłan wiele Krzyżow czyni nád ofiárą, uważ, iż Páná Jezusá krzyżuią,

Mo-

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś dla mnie, y grzechow moich z wielką boleścią twoią, ná Krzyżu przybity był, przybiy proszę swiętą boiáźnią serce moie, ábym zupełnie y státecznie záchował święte przykazánie twoie, y od zbáwiennego Krzyżá twego, nigdy się nie oddálał, Amen.

Gdy Kápłan Hostyą podnośi, uważ, iż Páná Jezusá z Krzyżem podnoszą.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś dla mnie po ukrzyżowániu swoim, ná Krzyżu podnieśionym, y od ziemie wywyższonym bydź chćiał, spraw, ábym ia też od ziemskich się áffektow podniozszy, sercem záwsze, y myślą w niebie przemieszkiwał, Amen.

Gdy Kápłan podnośi Kielich, uważ, iż Krew z Ran Jezusowych płynie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktorys nam z przenayświetszych Ran twoich, zrzodło łásk niebieskich otworzyc raczył, day mi do tych studzien Krwáwych, we wszelakich przećiwnośćiách moich duszных, ćielesnych, státecnie sie ućiekáć, y lekárstwá zbáwiennego duszy moiey z nich nábywáć, Amen.

Gdy Kápłan czyni pámiątkę zá umárłych, uważ, iż Chrystus Pan ćicho się zá narod ludzki modli.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktorys sie w boleśćiách niewymownych ná Krzyżu wiszac, zá narod ludzki, y krzyżowinki twoie do Bogá Oycá modlił, rácz mi prosze dáć prawdziwey ćichośći, y ćierpliwośći łáske, przez ktorąbym według twego przykazánia, y przykładu nieprzyiaćioły moie prawdźiwie miłował, y tym, ktorzy mnie nienáwidzą dobrze czynił, Amen.

Gdy

Gdy Kápłan biiąc się w pierśi mowi głosem, nobis quoque peccatoribus, uważ, iż Łotr prawy náwraca się.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś Łotrowi grzech swoy pokornie wyznawáiącemu Ráyską chwałę przyobiecał; weyzrzyi proszę ná mnię tymże okiem twoim, żebym w ostátnią godzinę śmierći moiey, od ćiebie Zbáwićielá mego, usłyszeć mogł ono pożądáne słowo, dźiś ze mną będźiesz w Ráiu, Amen.

Gdy Kápłan mowi pacierz, uważ śiedm słowá Páńskie na Krzyżu.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś miedzy innemi słowy ná Krzyżu wyrazonemi, Mátkę twoię Uczniowi swemu Janowi, á tegoż Uczniá Kocháney Mátce swoiey polecał; polecam się y ia tobie, y wszytko moie, tą wiárą, y miłośćią,

śćią, ktorąś sobie onych w spolnie zlećił, y pokornie proßę, żebyś mnie teyże miłośći ogniem zápalić, y od wßelkich świátá tego przećiwnośći záchowáć raczył, Amen.

Gdy Kápłan łamie ná dwie częśći Hostyę, uważ, iż Pan Jezus ná Krzyżu umiera.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś z miłośći twoiey ku mnie na Krzyżu umieráiąc, Duchá twego, Oycu w ręce polećił; day mi zá żywotá tego, duchownym sposobem ták w tobie umrzeć żebyś w godźinę śmierći raczył mieć sobie zálecóną nędzną duße moię, ktory żyieß, y kroluieß ná wieki wiekow, Amen.

Gdy Kápłan cząstkę Hostyi w pußcza w Kielich, uważ, iż Dußá Chrystusá Páná do Otchłani wstępuie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktorys moc czártowską potężnie zstárßy, do piekłá według duße z stąpieł, y támes bytnośćią twoią Oyce zátrzymáne uweselił; niechay proße moc męki, y krwie twoiey, z stąpi teráz ná duße wiernych zmárłych, áby od karániá uwolnione, dostáć się mogły do świátłośći wieczney, Amen.

Gdy Kápłan mowi: Báránku Boży ꝛc. uważ nawrocenie wielu biiących się w pierśi, y mowiących, prawdźiwie ten był Synem Bożym.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ná ktorego ćierpliwość, przy męce, y śmierć błogosłáwioną rożni pátrząc, y w pierśi się biiąc, grzechy swoie łzámi ablewáli; proße, rácz mi użyczyć łáski swoiey, przez zásługi naydroższey męki twoiey, ábym

ia

ia ze wßytkiego sercá żáłował zá grzechy moie, y nigdy ćię na potym nie obrażał, Amen.

Gdy Kápłan Kommunikuie, uważ iż się Chrystusá Páná Pogrzeb odpráwia.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś dla mnie po śmierći twoiey, w nowym grobie chćiał bydź pochowánym, rácz O! Boże moy dáć mi serce nowe, żebym przez ustáwiczne umartwienie pogrzebion mogł z tobą w chwale wiekuistey wiecznie przemießkiwáć, Amen.

Gdy Kápłan po Kommunii bierze áblucyą, uważ, iż Chrystusa Páná drogiemi máśćiami námázuią.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste. ktoryś dla mnie nędznego grzeßniká, iuż po śmierći twoiey od Jozefá, y Nikodemá, prześćierádłem czystym uwiniony bydź

chćiał:

chćiał: racz dać proszę, áby serce moie záwsze czyste było, y cnot świętych wonność z śiebie wydawáło, áby było godne ná przyięćie Ciáłá, y Krwie twoiey w Sákrámenćie Przenayświętszym, Amen.

Gdy się Kápłán po Kommunii modli, uważ, iż Chrystus Pan zmartwych wstáie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś zábity, y záwálony w grobie stáwnym zwyćiezcą zmartwych powstał: Spraw proszę, żebym y ia z grzechow, y złych nałogow powstáwszy, ná potym żywot niewinny prowádźił, á z łáski twoiey w ćiele uwielbionym przed Boskim obliczem twoim, szczęśliwie, y wesoło stánąć mogł, Amen.

Gdy Kápłan mowi Dominus vobiscum, uważ, iż się Pan Jezus Uczniom pokázuie.

Mo-

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś po zmartwychwstániu twoim Nayświetszą Mátkę twoie, y Ucznie w uwielbionym ćiele uweselił; day mi, ábym ia ieżeli nie w tym żywoćie śmiertelnym, tedy w onym wiecznym, godźień był ná ćię pátrzyć, y z tobą śię mogł ná wieki ćieszyć, Amen.

Gdy Kápłan mowi Kollekty uważ iż Pan Jezus przez dni 40. z Uczniámi swemi obcuie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryste, ktoryś przez dni czterdzieśći po zmartwychwstániu z Uczniámi swemi przemieszkawszy zbáwienne im dawał náuki, y w wierze patwierdzał, day mi proszę, ábym záwsze według woli twoiey świętey żył, y od Boskiego twego upodobánia nigdy nie odstępował, Amen.

Gdy Kápłan mowi ostátnie Domi-

nus vobiſcum, uważ, iż Pan Jezus w niebo wſtępuie.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chriſte, ktorys dniá czterdźieſtego po zmartwychwſtániu twoim, w oczách Przenayświetſzey Mátki twoiey, y Uczniow z tryumfem wielkim w Niebo wſtąpił, proſzę ćie, day mi dla miłośći twoiey, ábym ſie wſzytkiemi rzeczámi źiemſkiemi brzydźił, á wiecznych ſie trzymáiąc, do ćiebie ſámego wzdychał, ćiebie prágnął. Amen.

Gdy Kápłan lud błogoſłáwi, uważ, iż Pan Jezus Duchá Swiętego ná Ucznie zſyłá.

Modlitwá.

Pánie Jezu Chryſte, ktoryś Ucznie ſwoie ná modlitwie trwáiące, Duchem Swiętym obesłać raczył, oczyść proſzę ſerce moie, áby Duch Swięty godne w duſzy moiey ználazſzy mieſzkánie, one obfitemi łáſki ſwey dárami przyozdobił, Amen.

Po

Po Mßy świetey.

Przyimize Pánie Jezu to uwäżánie, y rozmyślánie meki twoiey, á niech mi tá meká twoiá bedzie pomnożeniem łáſki twey, y uproßeniem iák pobożnego życia, ták y ßcześliwey śmierći moiey, Amen.

Sposob
Modlenia Rozáńcá Swietego z rozmyślánim Meki Páná Jezuſowey.

Po Wierzę Bogu, y przed káżdę Oycze náß chwalmy Imię Boże mowiąc:

Chwałá Oycu, y Synowy, y Duchowi, Swietemu;

Ják było ná pocżątku, y teráz, y záwße y ná wieki wiekow, Amen.

Po pierwßym Oycze naß, w pierwßym pozdrowienu Aniel..m

po nayświętszym Jmieniu Jezus mow:

Ktory niech rządzi wszystkie násze myśli.

W drugim pozdrowieniu Anielskim po nayświętszym Jmieniu Jezus, mow:

Ktory niech rządzi wszystkie násze słowá.

A w trzećim mow:

Ktory niech rządzi wszystkie násze Uczynki.

W pierwszym dziesiątku, w kąždym pozdrowieniu Anielskim po nayświętszym Jmieniu Jezus, mow:

Ktory zá nas aż do śmierći sie smutące Krew poćił.

W drugim dziesiątku, po nayświętszym Jmieniu Jezus mow:

Ktory zá nas był biczowány.

W trzećim dziesiątku, po nayświętszym Jmieniu Jezus, mow:

Ktory zá nas ćierniem był koronowány.

W czwartym dźieśiątku, po nayświętszym Imieniu Jezus mow:
Ktory zá nas swoy Krzyż niosł.
W piątym dźieśiątku, po nayświętszym Imieniu Jezus, mow:
Ktory zá nas jest ukrzyżowány.
W szostym dźieśiątku możesz powtárzáć te wyżey pomienione pięć wierszykow.

Godzinki
O
Niepokalánym poczęćiu Pánny Maryi.

Ná Jutrznią.

Zacznijćie wárgi moie chwalić Pánnę Swiętą.
Záczniyćie opowiádáć cześć tey niepoiętą.
Przybądź mi miłośćiwa Páni ku pomocy.

A wyrwiy mię z potężnych nieprzyiáćioł mocy.

Chwałá Oycu, y Synowi iego przedwiecznemu,

Y rownemu im w Bostwie Duchowi Swiętemu.

Iák byłá ná paczątkn, y záwße, y ninie.

Niech Bog w Troycy iedyny ná wiek wiekow słynie.

Hymn.

Zawitay Páni świátá niebieska Krolowá:

Witay Panno nád Pány, Gwiazdo poránkowá.

Záwitay pelna łáski, prześliczna świátłośći.

Páni ná pomoc świátá, śpieß się zbáw nas z złośći.

Ciebie Monarcchá wieczny od wiekow swoiemu,

Zá Mátkę obrał Słowu iednorodzonemu;

Przez

Przez ktorą ziemie okrąg, ynieba ogniste,
Y powietrza, y wody stworzył przezroczyste.
Ciebie Obłubienice, przyozdobił sobie,
Bo przestępstwo Adámá nie ma práwa w tobie.
℣. Przeyzrzał ią Bog, y wybrał ią sobie.
℟. Y wziął ią ná mieszkánie do przybytku swigo.
℣. Páni wysłuchay modlitwę moię
℟. A wołánie moie niech do ćiebie przyidźie.

Modlmy się.

Swięta Marya, Krolowa niebieska, Mátko Páná nászego Jezusá Chrystusá, y Páni świátá, ktora nikogo nieopuszczasz, y nikim niegárdźisz weyzrzyi ná mnie Páni moiá łaskáwym okiem miłośierdźia twego; á upros mi u Syná twego miłego odpu-

ßczenie wßystkich grzechow moich, ábym ia, ktory teraz swiete twoie, y niepokaláne poczećie nabożnym sercem rozpámietywam, wiecznego błogosławienstwá zapłáte w niebie otrzymáć mogł. Co niechay da ten, ktoregoś ty Panno porodźiłá Pan naß Jezus Chrystus: ktory z Oycem, y Duchem Swietym żyie, y kroluie: w Troycy zupełney iedyny Bog ná wieki wiekow, Amen.

℣. Páni wysłuchay modlitwe moie.

℟. A wołánie moie niech do ćiebie przyidźie.

℣. Błogosławmy Pánu.

℟. Bogu chwałá.

A duße wiernych zmárłych przez miłośierdźie Boże niech odpoczywáią w pokoiu, Amen.

Ná Pryme.

Przybadź mi miłośćiwa Páni ku pomocy,

A wyrwi mie z potężnych nieprzyiaćiol mocy.

Chwa-

Chwałá Oycu, y Synowi, &c. Jáko ná Jutrzni.

Hymn.

Zawitay Panno mądra, Domie Bogu miły:
Ktory złoty stoł y śiedm kolumn ozdobiły,
Od wszelákiey zárázy świátá ochroniona:
Pierwey świeta w zywoćie Mátki niż zrodzona.
Tyś Matká wszech żyiących, tyś iest Swietych drzwiámi.
Nowa Gwiazdo z Jákobá tyś nád Aniołámi
Ogromna czártu iesteś, w szyku oboz silny;
Bądź Chrześćián ućieczką, y port nieomylny.
℣. Sam ią stworzył w Duchu Swiętym.
℟. Y wylał ią nad wszystkie dźiełá rąk swoich.

℣. Páni wysłuchay, ꝛc. Jáko wyżey, Modlitwá z wierszámi iáko ná Jutrzni.

Ná Tercyą.

Przybądź mi miłośćiwa Páni ku pomocy.

A wyrwiy mię z potężnych ꝛc. Jáko ná Jutrzni.

Hymn.

Witay Arko przymierza, Tronie Salámoná.

Tęczo wszechmocną ręką z pięknych farb złożona.

Tyś krzak Moyżeszow, Boskim ogniem goráiąca.

Rożczko Aaronowa śliczny kwiát rodząca.

Brámo Páńska zámkniona, Runo Gedeoná.

Tys niezwyćiężonego plastr miodu Sámsoná.

Przystáło áby ćię Syn ták zacny od winy,

Pię-

Pierworodney záchował, y zmázy Ewiny.

Ktory ciebie zá Mátke obieráiąc sobie,

Chćiał by przywárá grzechu niezostałá w tobie.

℣. Ia mießkam ná wysokośćiách,

℟. Y Tron moy wstupie obłoku.

℣. Páni wysłuchay modlitwe moie.

℟. A wołánie moie niech do ciebie przyidźie.

Modlitwá z wierßámi iáko ná Jutrzni.

Ná Sexte.

Przybądź mi miłośćiwa Páni ku pomocy.

A wyrwiy mie z potężnych ꝛc.

Hymn.

Witay świątyni Bogá w Troycy iedynego.

Tyś Ray Aniołow, Pálác wstydu Panieńskiego.

Pociecho utrapionych, Ogrodźie wdźięczności.

O Palmo ćierpliwośći o Cedrze czystośći.

Ziemiá iesteś Káplánska, y błogosłáwiona.

Swieta, y pierworodną zmázą nie dotchniona.

Miásto Páńskie, y Bramá ná wschod wystáwiona.

Wszelką łáską iedyna Panno nápełniona.

℣. Iák Lilia miedzy ćierniem.

℟. Ták przyiaćiołka moiá miedzy corkámi Adámowemi.

℣. Páni wysłuchay modlitwę moię.

℟. A wołánie moie niech do ćiebie przyidźie

Modlitwá z wierszámi iáko ną Iutrzni.

Ná Nonę.

Przybądź mi miłośćiwa Páni ku pomocy.

A wyrwiy mię z potężnych ꝛc.

Hymn.

Witay Miásto ućieczki: wieżo u-twierdzona,
Dáwidowa, báßtámi, y brámą z-mocniona!
Tyś przy poczećiu ogniem miłośći pałáłá,
Przez ćie władza piekielnych mocza-rzow ſtáiáłá.
O mężna Białogłowo, Judyth wo-iuiąca.
Abizái práwego Dawidá grzeiąca.
Rachel ożywićielá Egyptu nośiłá.
Nám Zbáwićielá świátá Márya powiłá.

℣. Wßystká piekna ieſteś przyiaćioł-ko moiá.

℟. A zmázá pierworodna nigdy w tobie nie byłá.

℣. Páni wysłuchay modlitwe moie

℟. A wołánie moie niech do ćiebie przyidźie.

Modlitwá z wierßámi iáko ná Jutrzni.

Ná Nießpor.

Przybądź mi miłośćiwa Páni ku pomocy.

A wyrwiy mie z potężnych, ꝛc. Iáko ná Iutrzni.

Hymn.

Witay Zegarze, w ktorym nazad iest cofnione,
Słońce, dźiesiąćią liniy, gdy Słowo Wćielone.
Aby człowiek z pádoku powstał wywyższony,
Niezmiernie od Aniołow iest coś umnieyszony.
Słońcá tego promieńmi Márya iáśnieie.
W Poczęćiu swym iák złota Zarzá świátłem śieie,
Miedzy ćierniem lilio, kruszy łeb smokowi,
Piekna iák pełny Kśiężyc swieći człowiekowi.

℣. Iam

℣. Jam spráwiła ná niebie, áby wschodźiłá świátłość nieustáiąca,
℟. Y iáko mgłá okryłám wszystkie ziemie,
℣. Páni wysłuchay modlitwe moie
℟. A wołánie moie niech do ćiebie przyidźie.
Modlitwá z wierszámi iáko ná Jutrzni.

Ná Komplete.

Niech nas Páni twą prozbą do siebie nawroći,
Jezus Syn twoy, á swoy gniew niech od nas odwroći.
Przybądz mi miłośćiwa Páni ku pomocy.
A wyrwiy mie z poteżnych nieprzyiaćioł mocy.
Chwałá Oycu, y Synowi iego przedwiecznemu.
Y rownemu im w Bostwie Duchowi Swiętemu.
Ják byłá na początku, y záwsze, y ninie.
Niech

Niech Bog w Troycy iedyny ná wiek wiekow słynie.

Hymn.

Witay Mátko ßláchetna : w Pánieńskiey cáłośći.

Gwiázdámi uwieńczona Páni łáskáwośći.

Niepokalána, czystßa niżli Aniołowie,

Po práwey ręce Krolá, stoiß w złotogłowie.

O Rodźicielko łáski, nádźieio grzeßacych,

O iásna Gwiazdo morska, O porćie tonących.

Brámo Rayska, niemocnych zdrowie w twey obronie.

Niech Bogá oglądamy ná gornym Syonie.

℣. Oley wylany, o Márya Imie, twoie,

℟. Słudzy twoi zákocháli się bárdzo w tobie.

Mo-

Modlitwá z wierszámi iáko ná Jutrzni.

Polecánie Godzinek.

Z poklonem Pánno świętá, ofiáruię tobie,
Te godzinki ku większey czći twey, y ozdobie.
Prosząc byś mię zbáwienną drogą prowádziłá.
A do śmierci mey słodką Máryą przybyłá, Amen.

Antifona. Táć iest roszczká w ktorey áni sęk pierworodny, áni skáźá uczynkowey winy niepostałá.

℟. W Poczećiu twoim Pánno niezmázánaś záwsze byłá.

Modl sie zá námi do Oycá, ktoregoś Syná porodziłá.

Modlitwá.

Boże, ktoryś przez niepokalane Pánny Máryi poczęćie, godne Synowi twoiemu mieszkánie zgotował prosimy

śimy ćię áby iákoś ią przez śmierć te-
goż Syná przeyźrzáną, od wßelákiey
zmázy záchował, tákeś nam też zá iey
przyczyną niepokalánemi przyść do śie-
bie dopuśćić ráczył. Przez tegoż Pa-
ná náßego, ꝛc.

Przygotowánie.

Do Spowiedźi, y Kommu-nii Swiętey.

Przestrogá.

Nim żeły tedy do spowiedźi świętey idźieß wprzod westchnąwßy do Duchá Sw. uważ w sumieniu twoim czymeś Bogá obráźił, przypomniy sobię mieyscá, osoby, gdźieś, y z ktoremyś się obchodźił śiłaś rázy grzech iáki popełnił, żebyś Spowiedź świętą pożytecznie odpráwił, trzy są nayosobliwßy Kondycye.

Pierwßa:

Pierwsza: Aby uznawszy złość swoię człowiek iż grzechámi swemi Bogá nieskończonie dobrego obráził, żáłował serdecznie zá też grzechy swoie.

Drugá: Aby miał wolą y mocne postánowienie, iż więcey Bogá, temiż nie obráżi grzechámi.

Trzećia: Aby się szczerze, wiernie, wszytkich śmiertelnych grzechow swoich spowiádał, nic z wiádomośćią dla wstydu niezátáiwszy.

Modlitwy przed Spowiedzia.

WStáne, á poyde do Oycá mego, y rzeke mu: Oycze z grzeszyłem przećiw niebu, y przed toba, iużem niegodźien názwány bydź Synem twoim; uczyń ze mna miłośierdźie twoie, á niech bede iednym z pokutuiacych twoich. Spuść mi dźiśiay iedina tylko odrobinke z stołu miłośierdźia twego, ábym mogł poznáć, y opłákáć grzechy moie,

á go-

á godna zá nie pokute czynić. Zgrzeszyłem wielce przećiwko dobroći twoiey, y niegodźienem weyzrzeć w niebo dla wielkiey liczby grzechow moich; rozgniewałem ćie Pánie, y uczyniłem wiele złego przed obliczem twoim; ále ty, ktory nikim nie gardźiß, y z wielkiey łáskáwośći twoiey dáieß śie ubłagáć przcz pokute, weyzrzyy, proßę, ná pokorną modlitwę moię, á oświeć serce moie, żebym grzechy moie, dobrze uznáć, státecznie opłákáć, ßczerze wyznáć, á przez rozgrzeßenie Kápłáńskie odpußczenia dostąpić mogł. Przez Páná náßego Jezusá Chrystusá Syná twego, ktory z tobą, y z Duchem Swiętym żyie, y kroluie iedyny Bog ná wieki wiekow, Amen.

Zgrzeßyłem o Boże moy, zgrzeßyłem przed Máiestatem twoim nayświętßym, wyznawam złość moię. Boże bądź miłośćiw grzeßney duszy moiey. Spowiádáć śie chce ßczerze tych grze-

chow

chow moich, zá ktore załuie serdecznie, y popráwe obiecuie, Boże wspomoż niendolność moie, ábym godnie mogł odpráwić te spowiedź moie z pożytkiem duszy moiey, á z twoią pociechą, y chwałą wiekszą.

Modlitwá przed Krucyfixem.

Do kogo sie udam, okrom ciebie o! naydobrotliwszy Jezu? przyimiy mnie przez wnetrzności miłośierdźia twego, przez Krew twoie, y naydroższe łzy twoie, ktoreś dlá mnie wylał. Dlá miłośći, ktorą ćie ze wszytkiego sercá miłuie, niechce ćie wiecey obrážáć, ábo záſmucáć áni naymnieyszym dobrowolnym grzechem moim O dobroći nieskończona! O miłośći niepoieta! nie śmiem, iáko práwy iáwnogrzesznik, oczu moich do ćiebie w niebo podnieść, z Mágdáleną bede łzámi oblewał, y obmywał świete nogi twoie, y po tysiąckroć ucáłuie. Tyś moy Bog, moy Zbá-

Zbáwićiel, moiá pomoc, y wßytko dobro moie. Zbaw mnie, áby było, ku chwale, y wywyżßeniu Imienia twego świętego, Amen.

Akt Skruchy.

Pánie Jezu Chryste iedyne dobro moie, ktoryś dla mnie grzeßnego okrutnie ná Krzyżu zámordowány iest, miłuię ćię náde wßytko dla ćiebie tylko sámego, y dla nieskończoney dobroći twoiey żáłuię z cáłego sercá, żem ćie kiedy by naymnieyßym grzechem obráził; Bądź miłościw mnie grzeßnemu. Iuż niechce nigdy grzeßyć; chcę zá pomocą twoią żywotá mego polepßyć, wßytkie złe przyleżytośći opuśćić, grzechow się wyznáć przed Kapłánem, pokutę náznáczoną pokornie przyiąć, y wykonáć, á ieślim co komu winien, nágrodźić; Dla tego mam nádźieię w niewinney męce twoiey, y w niewymownym miłośierdźiu twoim, że mi grzechy moie będźieß raczył odpuśćić, iáko

y ia

y ia dla miłości twoiey odpuszczam wszytkim, ktorzi mie obrázili.

Po Spowiedzi świetey po klekmawszy mow z pokora.

Dziekuieć, o nieskonczona dobroći Boże, żeś mnie przypuśćićraczył do tego Sákrámentu Świetego, dziekuieć zá to, zem w tych grzechách bez spowiedzi nie umarł, dziekuieć zá rozgrzeszenie Kápłańskie, mam nádźieie, że y w niebie iestem przed tobá rozgrzeszony. O miłości nieskończona Boże moy, niechże ćie iuż wiecey nie obrazam grzechámi, niechżeć iuż służe w łásce twoiey státecznie, Umrzeć y teráz wole, niż ćie obrażić ná potym. O Jezu moy naymi szy, rátuyże mnie łaska twoia, te pokute náznáczona łacze z krwia twoia nayświeksza, naydrozsza, y z meka twoia wszytka, y zásługámi nayświetszey Mátki twoiey, y ze wszytkiemi łzámi świetych pokutuiacych, y tákći te pokute ofiáruie zá grzechy moie.

Pro-

Proße ćię Pánie Jezu Chryſte, niech ći przez záſługi błogoſłáwioney záwße, Pánny Mátki twoiey Máryi, y wßytkich Swiętych, wdzięczna, y przyiemna będźie tá Spowiedź moia: á czegokolwiek mi teráz, y przed tym: nie doſtawáło do ſkruchy doſtateczney, do ßczerey, y doſkonáłey ſpowiedźi; tego niech dołoży łáſká, á miłośierdźie twoie: y według onego rácz mnie zupełniey, y doſkonáley mieć rozgreßonego w niebie. Ktory żyieß, y kroluieß, ná wieki wiekow, Amen.

Proße ćię naymiłośćiwßy Oycze Boże moy przez niewymowną dobroć, y myłość, twoie, ábyś mie godnym uczynił wßelkich obietnic twoich, y záſług naymilßego Syná twoiego Páná náßego Jezuſá Chryſtuſá. Potwierdź, coś we mnie ſpráwił, dokonay, coś záczał, ábym zupełney łáſki twey, y miłośierdźia doſtąpił. Dźiękuię naymilßy Oycze moy, żeś uczynił ze mną miło-

łośierdźie twoie, á raczyłeś mie dźwignąć z błotá grzechow moich. Niechże iuż więcey nie upadam, ále mocno utwierdzony státecznie stoię w łásce twoiey, Amen.

Modlitwy przed Kommunią Swiętą.

Modlitwá Sw. Thomaßa z Aquinu.

Wszechmogący á wieczny Boże, owo ia przystępuię do Sákrámentu iednorodzonego Syná twego Páná náßego Jezusá Chrystusá: á przystępuię iáko niemocny do lekarzá żywotá: nieczysty do zrodłá miłośierdźia, ślepy do świátłości wieczney iásności, y iáko ubogi niedostáteczny do Páná y Krolá niebá, y ziemie. Proßę tedy nie zmierney, y obfitey ßczodrobliwości twoiey, ábyś raczył niemoc moie uzdrowić, plugáwość oczyśćić, ślepotę oświecić,

 ubo-

ubostwo zbogáćić, nágość przyodźiać, áby ten Anielski chleb Krolá nád Krolmi, y Páná nád Pány z táką uczćiwośćią, y pokorą táką skruchą, y nabożenstwem, z táką czystośćią, y wiárą, z tákim ná koniec sercem, y umysłem mogł przyiąć, iáko potrzebá zbáwieniu duszy moiey. Rácz mi dáć Pánie proszę, nie tylko zwierzchnego Sákrámentu ćiáłá, y Krwie Páná mego uczestnikiem się stáć, ále też y rzeczy samey; álbo skutku tego Sákrámentu dostąpić. Rácz mi dáć o nayłáskáwszy Boże to ćiało iedynego Syná twego Páná nászego Jezusá Chrystusá, ktore wźiął z Pánny Máryei, ták przyiąć abym był godźien z ćiałem się iego duchownie ziednoczyć, y przyiść w liczbę wiernych iego. Day mi to z łáski swey, o naymilszy Oycze, ábym ná miłego Syná twego, ktorego ná drodze żywotá tutecznego pod zasłoną (osob) chcę przyiąć, mogł kiedyszkolwiek, bez zásłony ná wieki pogladác; ktory z tobą żyie, y kroluie ná wieki wiekow, Amen.

Wierzę

Wierze w ćie, y wierze naylaſkáwſzy Jezu, Boże, y Zbawco moy, y prawdo wieczna, ktoryś błogoſłáwionemi uſtámi twemi obiáwił, żeś ty prawdziwy Bog, y człowiek z ćiáłem, y Krwią, z duſzą twoią, Boſtwem y człowieczenſtwem prawdźiwie przytomny ieſt w przenayswiętſzym Sákrámenćie. W tey wierze oddawam ći pokłoń iáko memu, prawdźiwemu, y żywemu Bogu, ktoryś dla mnie ná Krzyżu żywot twoy położył, á teráz chwalebnie ná práwicy Bogá Oycá śiedźiſz, y mnie niegodnemu toż ćiało, y Krew twoię, przez ktoreś ná Krzyżu żywot moy, y zbáwienie odkupił, dáieſz mi ná pokárm, y napoy duſzy moiey. O Swiety pokármie, w ktorym ſię pożywa Chryſtus, męki iego pámiątká ſię odnawia, duſzá łáſką napełniona, á nam zádátek przyſzłey chwały oddány bywa. Pánie nie ieſtemći godźien, ábyś ty wſzedł pod dách ſercá mego grzeſznego, ále tylko rzekny ſłowem, á bę-

dźie zbáwiona duszá moiá. Ty iednák Pánie wiesz, iák wielce duszá moiá potrzebuie pokármu tego, bez ktorego żyć nie może. Niechże tedy miłośną przytomnośćią twoią bedźie pośilona; Ciáło, y Krew twoiá niech strzeże duszy moiey ku żywotowi wiecznemu, Amen.

Modlitwy po przyieciu nayświetszego Sákrámentu.

Po Kommunyi poklęknąwszy, y nisko się náchyliwszy mow:

Niech bedźie pochwalony przenaświetszy Sákráment. Witam ćie Pánie Jezu moy, y naymilszy gośćiu w wnetrznośćiách moich, witam uprzeymym sercem upadáiac przed tobą ná koláná moie, y kłániáiac sie nisko przed tobą Pánem moim. Witam ćie nayslodszy gośćiu, y ożywićielu duszy moiey: uczyń sobie z duszy moiey, y sercá mego godne mieszkánie, oddaieć niski pokłon iáko Bogu, y naywyższemu Pánu moiemu.

iemu. Niechći ſię ze mną kłániáią koláná wßelkiego ſtworzenia. Chwalćie, y błogoſławćie ze mną Páná mego wßyſcy Aniołowie iego. Uprzątniy Pánie moy wßytko w ſercu moim, co ſię oczom twoim nie podoba. Rácz duße moię ozdobić łáſką twoią, niech záwße będźie godnym przybytkiem twoim. Zkądże mnie niegodnemu tá łáſká, że przyßedł do mnie Pan moy, y Bog moy? Rozrádowáło ſię ſerce moie, y Duch moy w Pánu Bogu moim. Wielbi dußo moiá Páná, ktory weyzrzał miłośiernym okiem ſwoim ná niſkość twoię, y raczył ćię náwiedźić z wyſokośći.

Dźiękuię dobrotliwy Jezu, zá tákie niewymowne dobrodźieyſtwo twoie, żeś ná odkupienie moie nie żáłował ćiáłá, y krwie twoiey, á ießcze nád to, podałeś mi toż włáśnie ćiáło, y Krew twoię ná pokarm, y napoy dußy w tym Sákrámenćie miłośći twoiey.

iey. O ktoż ćie zá to godnie czćić, y miłowáć może, day ábym ćie z wybránemi twemi ná wieki w niebie miłował, y chwalił, á iáko ćie teraz pod zásłoną Sákramentu nayświetszego żywą wiárą czcze, wyznawam, y pokornie do sercá mego przyimuie, ták w chwale twoiey obiáwione oblicze twoie widźieć mogł ná wieki wieczne, Amen.

Duszo Chrystusowá poświeć mie. Ciáło Chrystusowe zbaw mie; Krew Chrystusowá napoy mie. Wodá z boku Chrystusowego oczyść mie. Męko Chrystusowá utwierdź mie. O dobry Jezu wysłuchay mie. W ránách twoich okryi mie. Nie dopuszczay, ábym odłączon był od ćiebie. Od złego nieprzyiaćielá obroń mie. W godźinę śmierći moiey pozwiy mie. Day, ábym przyszedł do ćiebie. A z Swiętemi twoiemi chwalił ćie ná wieki wieczne, Amen.

Mo-

Modlitwá S. Thomaszá po Kommunii.

Dźięki tobie czynię o świety Pánie Oycze wszechmugący Boże, żeś mie grzesznego, y nie godnego sługę twego, nie z żadnych zásług moich, ále z sámego miłośierdźia twego raczył pośilić drogim ćiáłem, y Krwią Syná twego Páná nászego Jezusá Chrystusá, proszę ćię o to, áby swięte ćiáłá, y Krwię Páńskiey pożywánie, nie było mi ná karánie. ále zbáwienną u ćiebie przyczyną ná odpusczenie. Niech mi tesz będźie zbroią wiáry, y tárczą dobrey woli, niech będźie występkow moich wyniszczeniem ,pożądliwośći złey, y nieczystości wykorzenieniem, miłośći, y ćierpliwośći, pokory, y posłuszeństwá rozmnożeniem, przećiwko zdrádom nieprzyiáćioł moich, ták widomych, iáko y niewidomych, mocnym obronieniem: námiętności moich ćielesnych, y duchownych doskonáłym uspokoieniem, ku tobie

die iedyny, á prawdźiwy Boże moy, stałym, y ſtátecznym przyłączeniem, y Kreſu żywotá mego ſzczęśliwym dokończeniem; proſzę ćię też o to Pánie moy, żebyś mnie grzeſznego przywieść raczył, ná niewyſławione gody one, gdźie ty ieſteś z Synem twoim, y z Duchem S. świátłośćią prawdźiwą, pełnym náſyceniem, weſelem wiecznym, rádośćią, y ſzczęśliwośćią doſkonałą, przez tegoż Jezuſá Chryſtuſá Páná náſzego, Amen.

Modlitwy Wieczorne.

W Jmię Oycá, y Syná, y Duchá Swiętego, Amen.

Bądź pochwolona Swięta, y nierozdźielna Troyco, Boże Oycze, Synu, y Duchu Swięty, teráz y ná wieki, Amen.

Pánie Boże wſzechmogący, wierzę mocno, żeś tu ieſt przytomnym, y ná káżdym mieyſcu, kłániam ſię tobie

iáko

iáko Pánu wszystkiego świátá, y niebá wyznawam, żeś iest moim naywyższym Pánem, y Dobrodźiciem. Dla tegoć pokornie dźiękuię zá wszystkie dobrodźieystwá, żeś mię stworzył, żeś mnie odkupił, żeś mnie łáską chrztu świętego obdarzył, y do wiáry świętey Katholickiey powołał, żeś mnie zachował w zdrowiu, áż do tąd, y od potępienia wiecznego do tey godźiny bronił, żeś mnie pokármem ćielesnym opátrzył. Dźiękuię y tobie nayświętsza Pánno Máryo Mátko Bożá, y tobie Aniele Strożu moy, y wam święći Pátronowie zá przyczyny, y opieki wásze, y zá wszelkie dobroczynnośći.

Tu krotko pomyśl czymeś Bogá obráżił, y mow:

Záłuię o Boże moy ze wszystkiego sercá mego, żem ćię dniá dźiśieyszego iákimkolwiek grzechem obráźił żáłuię uprzeymie, dla twey godnośći, y dobroći nieskończoney, żáłuię nie zboiázni kary zásłużoney, ále szczegulnie z miłośći ku

 tobie,

tobie, bo ćie kocham, że wßystkiey dußy moiey, y z cáłego sercá, y ták ćie kocháć chce áż dá śmierći, y po śmierći. Boże bądź miłośćiw grzeßney dußy moiey, y zmiłuy śie nádemną według wielkośći miłośierdźia twego: chce śie popráwić y spowiádáć ßczerze, máiąc nádźieie w miłośierdźiu twoim.

Krzyż Chrystusow † niech mnie strzeże, Krzyż Chrystusow † niech mnie broni od wßytkiego złego, y od czártowskich nápaśći, w Imie Oyca, † y Syná, y Duchá S. Amen.

Ná czele pálcem nápiß te litery.
I. N. K. Z. to iest: Jezus Názáreński Krol Zydowski (mowiąc oraz one) Tytuł tryumfálny, niech mnie broni od nagłey śmyerći, y wßystkiego złego, Amen.

Jezus, Márya, Joseph.

Przy-

Przygotowánie do dobrey śmierći.

Náuka.

Droga śmierć świętych w oczách Boskich, naygorſza záś śmierć grzeſznych ludźi; zá dobrą śmierćią idźie wiecznosć dodra, záś zá złą śmierćią wiecznosć nieſzczęśliwa, y ogniſte karánie; ſtáreyże się życiem dobrym, y cnotámi świętemi o dobrą śmierć, ábyś ſzczęśliwie umierał, y w ſzczęśliwey wieczności żyć mogł. Oſtátni moment życia twego, ofiáruy częſto Jezuſowi ná Krzyżu umieráiąceemu, y świętym Pátronom, y Pátronkom twoim, proſząc ich, żeby cię bronili w owę godźinę ćięzką, w ktorą cáłemi siłámi czárt nátrze pokuſámi ná ćiebie.

Trzy nabożne modlitwy do Páná Jezuſá o ßcześliwą śmierć.

1.

O naymiłośiernieyßy Pánie Jezu przez twoie teſknienie, y krwáwy pot, przez twoie boiáźń, y gorzką śmierć; proßę ćię, od nagłey, nieſpodzianey, y złey śmierći záchoway mnie.

2.

O naydobrotliwßy Pánie Jezu przez twoie bolesne, y sromotne biczowánie, y koronowánie przez twoy święty Krzyż, y mękę, przez twoię nieſkończoną dobroć, y miłośierdźie; proßę ćię pokornie, day mi teráz, y w on oſtátni moment doſkonáłą ſkruchę, y żal zá grzechy, żebym zá opatrzon Sákrámentámi świętemi w łáſce twoiey żywotá moiego dokończył.

3

O nayſłodßy Odkupićielu moy Pánie Jezu, przez one płáczliwe ſłowá,

wá, ktoreś w gorzkich bolách umieráiąc ná Krzyżu wymowił: Boże, Boże moy, czemuś mnie opuśćił; proszę ćie, nie opuszczayże duszy moiey przy śmierći moiey. Pomniy, Pánie, ná dzieło rąk twoich Boskich, pomniy ná drogi okup, ktoryś dla mnie grzesznego łożył, á błąkáiącą śię przez cáłe życie swoie owieczkę, to iest: duszę moię, przyimiy do owczarnie twoiey, przy ostátnim zgonie. Twoiá sáma reką, niech mnie z ćiáłá tego wyprowadźi, á do brámy niebieskiey záśle, Amen.

Strzelista Modlitwá do P. Jezusá o szczęśliwą śmierć.

Pánie Jezu Chryste, przez boleśći, y męke twoię strászną, ktorąś ćierpiał dla mnie, osobliwie oney godźiny, kiedy nayświetsza duszá tw[oi]á wyszłá z błogosłáwionego ćiáłá twego, zmiłuy śię nád grzeszną duszą moią przy skonániu moim.

Litánia Lauretánska
Do
Nayświetßey Pánny Máryi, dla ßcześliwey śmierci, y łáſki od niey potrzebney otrzymánia.

Kyrie eleyſon. Chryſte eleyſon Kyrie eleyſon.
Chryſte uſłyß nas.
Chryſte wyſłuchay nas.
Oycze z niebá Boze, Zmiłuy ſię nád nami.
Synu Odkupićielu świátá BOże, Zmiłuy ſię nád námi.
Duchu Swięty Boze, Zmiłuy ſię nád námi.
Swięta Troyco Jedyny Boze, Zmiłuy ſię nád námi.
Swięta Mária, Modl ſię zá námi.
Swięta Boza Rodźićielko, Modl ſię zá námi.
Swięto Pánno nad Pánnámi, Modl ſię zá námi.

Má-

Mátko Chryſtuſowa,
Mátko łáſki Bożey,
Mátko nayczyſtßa,
Mátko nayśliczniey̌ßa,
Mátko niepokalana,
Mátko nienaruſzona,
Mátko naymilßa,
Mátko przedźiwna,
Mátko Stworzyćielá,
Mátko Odkupićielá,
Pánno roſtropna,
Pánno czći godna,
Pánno wſławiona,
Pánno można,
Pánno łáſkáwa,
Pánno wierna,
Zwierćiádło ſpráwiedliwośći,
Stolico mądrośći,
Przyczyno naßey rádośći,
Naczynie Duchowne,
Naczynie poważne,
Naczynie dźiwnego nabożeńſtwa,
Rożo Duchowna,
Wieżo Dawidowa,

Módl ſie zá námi.

Wie-

Wieżo z kości słoniowey,
Domie złoty,
Arko przymierza,
Forto niebieska,
Gwiazdo záránna,
Uzdrowienie chorych,
Ućieczko grzesznych,
Poćieszyćielko utrapionych
Wspomożenie wiernych,
Krolowa Anielska,
Krolowa Patryarchow,
Krolowa Prorokow,
Krolowa Apostołow,
Krolowa Męczennikow,
Krolowa Wyznawcow,
Krolowa Pánieńska,
Krolowa wszystkich Swiętych,

Modl sie zá námi.

Báránku Boży, ktory głádźisz grzechy świátá, przepuść nam Pánie.
Báránku Boży, ktory gładźisz grzechy świátá, wysłuchay nas Pánie.
Báránku Boży ktory gładźisz grzechy świáta, Zmiłuy sie nád námi,
Chryste usłysz nas,

Chry-

Chryste wysłuchay nas.
Kyrie eleyson, Chryste eleyson,
Kyrie eleyson.
Zdrowáś Márya, &c.

Pod twoie obrone ućiekamy sie święta Boża Rodźićielko, nászemi prośbámi nie rácz gárdźić w potrzebách nászych, ale od wszelákich złych przygod, rácz nas záwsze wybáwiáć. Pánno chwalebna, y błogosłáwiona: Páni nászá, Oredowniczko nászá, Pośrzedniczko nászá, z Synem twoim nas poiednay, Synowi twoiemu nas zálecay, twoiemu naymilszemu Synowi nas oddáway.

℣. Modl sie zá námi Swieta Boża Rodźićielko,
℟. Abyśmy sie stáli godnemi obietnic Páná Chrystusowych.

Modlitwá.

Láskę twoię Pánie prośiemy, rácz wlać w sercá násze, iż ktorzyśmy zá Zwiástowániem Anielskim, Wćielenie Chrystusá

ſtuſá Syná twoiego poználi, przez mekę iego, y Krzyż do chwały zmártwychwſtánia byli domieſzczeni. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego, Amen.

Druga Modlitwá.

O Páni náſzá Swieta Márya, ia się twoiey łáſce, y oſobliwey ſtráży miłośierdźia twego dźiśiay, y káżdego dnia, y w godźinę zeſćia mego, duſzę y ćiało moie tobie polecam, wſzyſtkę nádźieię, y poćiechę moię, żywot, y koniec żywotá mego poruczam, áby przez twoię naydoſtoynieyſzą przyczynę, y przez záſługi świete twoie, wſzytkie uczynki moie były ſpráwowáne, y rządzone według przenayświetſzey twoiey, y Syná twego woli. Przez tegoż Chryſtuſa Jezuſá Páná náſzego, Amen.

Troie

Troie pozdrowienia Pánny Máryi dla ßcześliwey śmierći, z obiawienia Swietey Mechtyldy.

1.

Zdrowas Márya, ꝛc.

Swieta Márya Mátko, przenaychwalebnieyßa, przez one chwałe, z cześć, ktorą ćie Bog Oćiec według wielmożnośći, y wßechmocnośći swoiey, y duße twoie wywyżßył, że po nim naymożnieyßą iesteś ná ziemi, y ná niebie; proße ćie rácz mnie grzeßnemu słudze twemu w godźinę śmierći przybydź, posiláiąc mnie, y odpędźáiąc wßelką moc przećiwną odemnie.

2.

Zdrowás Márya, ꝛc.

Swieta Márya, przez one chwałe, y cześć, ktorą ćie Bog Syn według przemożenia niewyczerpaney swoiey mądrośći, y umieiętnośći, wyrozumie-

mieniem iák naydoſkonáley przyozdobił, y wßytke nápełnił; że nád wßytkie Swięte ćießyß ſię większym porozumieniem z Troyey przeblogoſłáwioney: y táką iásnoſćią ćię obiaśnił, że iáko ſłonce promieniſte wßytko niebo oświecaß; proßę ćię, á żebyś dußę moię w godźinę śmierći świátłoſćią wiary, y porozumienia obtoczyłá, żeby wiárá moiá nieumieiętnoſćią, ábo błędem iákim ſkußona nie byłá.

3.

Zdrowás Márya &c.

Swięta Márya, przez onę chwałę y cześć, ktorą ćię Duch Swięty przez wlanie ſwey wdzięczney miłośći, iák naywdźięcznieyßą, y nayſpokoynieyßą uczynił że po Pánu Bogu, grzeßnym nayſłodßą, y nayłáſkáwßą ieſteś: Proßę ćię, ábyś mi w godźinę śmierći moiey przybyłá, wlewáiąc w dußę moię, wdźięczność miłośći Boſkiey, ktoraby ſię ták wzmogłá we mnie, żeby mi wßel-

ka przykrość z miłości przewdzięczna była, Amen.

Modlitwá do Swiętey Bárbáry, Patronki Konáiących.

O świeta Pánno, y męczenniczko Bárbáro, cokolwiek u Oblubieńcá twoiego ziednáć możesz, prosze, ábyś mi w ostátnią godzinę uprośiła. Rátuy mię nędznego, ábym w grzechách nie umarł. Skutek tedy niech ma zá przyczyną twoią, pierwey od Chrystusá tobie dána obietnicá, gdyś za wiárę iego Krew twoię wylálá. Niech przyidźie ná pámięć Oblubeńcowi twemu pánieńska z szyie twoiey obfićie wyláná Krew, niech wspomni ná gorącą twoię miłość; ani duszy moiey z ćiálá wychodźić niech nie dopuszcza, aż spowiedźią oczyśćiona, y nayświętszym Sákrámentem pośilona będźie, Amen.

Hac Oratione *Henricus Kock*, ad ossa usque exustus, obtinuit esse superstes, usque dum confiteretur, & communicaret.

Po-

Powinności Chrześciáńskie.

To iest:

Co powinien káżdy Chrześciánin wierzyć, y wiedźieć, áby był zbáwiony.

Pytánie: Co trzebá Człowiekowi Chrześciańskiemu naprzod wiedźieć, y wierzyć?

Odpowiedź:
wierzyć, że BOG iest, ktory złych ogniem piekielnym Karze, dobrym záś krolewstwo niebieskie dáie.

P. Co iest Pan Bog?

O. Stworzyćiel niebá, y źiemie, nay większy Pan, y Krol nieba, y źiemie.

P. Ná coż nas Pan Bog stworzył?

O. Abyśmy go ználi, kocháli, chwalili onemu ná tym świećie służeli, y tym sposobem żywot wieczny otrzymáli.

P. Wiele iest Bogow?

O. Jeden tylko.

P.

P. Wiele ieſt oſob w Bogu?

O. Trzy, to ieſt: Bog Oćiec, Bog Syn, á Bog Duch S trzy Oſoby á ieden Pan Bog, toć to ieſt, co zowiemy Troycą przenáświętſzą.

P. Ktora z tych trzech Oſob ieſt więkſza, mędrſza, y dawnieyſza?

O. Ták ieſt wielka mądra, przedwieczna iedna, iáko y druga.

P. Ktora z tych trzech Oſob ſtáłá ſię Człowiekiem?

O. Wtora, to ieſt: Syn Bozy tylko, á nie Bog Oćiec, áni Duch S.

P. Coz to ieſt ſtáć ſię człowiekiem?

O. Jeſt to wźiąć ćiáło, y duſzę táką, iáko ieſt ćiáło, y duſzá náſzá.

P. Gdźiez ſię ſtał Człowiekiem?

O. W zywoćie nayświętſzey Pánny zá ſprawą Duchá Swiętego.

P. Ják ſię zowie?

O. Pan Jezus, prawdźiwy Bog, y prawdźiwy człowiek.

P. Czemuz ſię ſtał człowiekiem?

O.

O. Aby nas wybáwił od piekłá, y záſłużył nam niebo śmierćią ſwoią.

P. Iákaż śmierćią umárł?

O. Smierćią Krzyżową.

P. Co przyimuieſz, gdy przyſtępuieſz do Stołu Bożego?

O. Ciáło, y Krew, Duſze, y Bostwo Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, pod oſobą chlebá.

P. A ieſt też tám chleb?

O. Nie máß: bo ſię przemienia w Ciáło Chryſtuſowe mocą słow Sákrámentálnych, ktorych Kápłan używa.

P. A zoſtáie tám co chlebowego?

O. Iſtoty chlebowey w cále tám nie máß, sáme tylko przymioty zoſtáią: to ieſt biáłość, okrągłość, ſmák.

P. A czy też ta biáłość, okrągłość ieſt Chryſtuſem Pánem?

O. Nie: ále pod niemi Chryſtus ieſt ukáiony.

P. Kiedy Kápłan łamie Hoſtyą poświęconą czy też łamie Ciáło Chryſtuſá Páná?

O.

O. Nie kamie Ciáłá, lecz tylko przymioty chlebowe.

P. Z kądże my to wiemy, że to ták iest á że to wßystko prawdá?

O: Bo to Pan Bog powiedźiał, y nam obiáwił, ktoremu wierzyć trzebá, gdyż P. Bog sámá prawdá iest, dla tego go też niemoże kłámáć, áni nas oßukáć.

P. Ktoraż rzecz iest naypotrzebnieyßa do godnego przystępowánia do Stołu Páńskiego?

O. Nie mieć żadnego grzechu śmiertelnego ná sumnieniu, áni chęći do niego.

P. Wieleż iest Sákrámentow w Kośćiele Bożym, y ktore są skutki onychże?

O. Siedm. 1. Chrzest, ktory głádźi grzech pierworodny, y czyni nas Chrześćiány.

2. Bierzmowánie, ktore nam dodáie łask potrzebnych do doskonáłośći Chrześćiáńskiey,

3. Nayświętßy Sákráment Ciáła, y

Krwie Páná Jezusowey, ktore kar-
mi, abo tuczy duszy nászego żywotá
wiecznego.

4. Pokutá przez ktory otrzymuiemy
odpuszczenie grzechow nászych.

5. Ostátnie pomázanie, ktore nam po-
maga do dobrey śmierći, á często-
kroć, y do zdrowia,

6. Kápłáństwo, ktore Kápłánom, dáie
moc dosyć uczenienia Urzedowi swe-
mu.

7. Máłżeństwo. w ktorym ludźie od-
bieráią od Páná Bogá łáski potrze-
bne do wychowánia dźiatek według
woli iego.

P. Ná co sie ludźie spowiádáią grze-
chow przed Kśiedzem?

O. Ná to áby ich Kśigdz od nich roz-
grzeszył

P. A zkądże Kśieża maią moc táką?

O. Od Páná Jezusá.

P. Coż Człowiek czynić powinien, że-
by spowiedz iego, y Kápłáńskie roz-
grzeszenie były ważne?

O.

O. Trzy rzeczy czynić powinien: Naprzod przypomniawszy sobie grzechy, powinien się ich szczerze wyspowiádáć, zadnego ćięzkiego grzechu nietáiąc. Podrugie powinien szczerze záłowáć, że Páná Bogá obráził, y onego ná się rozgniewał, Po trzećie powinien szczerze się chćieć popráwić y więcey nie chćieć grzeszyć.

P. Kiedyby kto dopiero po spowiedźi záłował po odebránym iuz rozgrzeszeniu, byłaby tákiego spowiedź, y rozgrzeszenie ważne?

O. Nie byłyby ważne.

P. Kiedy kto to wszystko uczyni, że y szczerze się spowiáda, szczerze się chce poprawić, á Xiądz go rozgrzeszy, iuzże tákiemu sámą rzeczą P. Bog grzechy odpuśći, y karánie piekielne mu dáruie?

O. Odpuśći, y karánie mu dáruie, bo ták P. Jezus obiecał; byleby go tylko nie rozgniewał ná nowe.

P. Poniewasz tákiego człowieka Pan

Bog przy rozgrzeszeniu Káplánskim iuż go do łáski przyimuie, y piekło mu dáruie, na coż mu postáremu spowiednik pokutę náznácza?

O. Ná to: bo lubo przy rozgrzeszeniu Káplánskim Pan Bog odpuszcza karánie wieczne, to iest piekło, ále karánia doczesnego nie záwsze zárázem odpuszcza. Ná wypłácenie się tedy z tego doczesnego karánia, spowiednik pokutę náznácza, mnieyszą, ábo wiekszą według tego, iáko kto lżey, ábo ćiężey Páná Bogá obráził.

P. A kiedyby kto tey pokuty nie odpráwił chcecy, y zniedbálstwá, grzeszyłby?

O. Grzeszyłby, á ná nową by pokutę, á iesżcze ćięższą, zárobił.

P. Coż powinien kazdy Chrześćiánin umieć?

O. 1. Oycze nasz.
2. Zdrowás Márya.
3. Wierzę w Bogá.
4. Przykázánia Boże, y Kośćielne.

P. A umiesz ty to wszystko?

ſkim
o mu
wie=

ženiu
a ka=
e ka=
ázem
ie te=
ſpo=
yſſa,
o kto
rázil.
oprá=
ylby?
kute,

iánin

e.

D.